

DEEL III – VGM BEPALINGEN

1	9-12-2016	Definitief	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	
Rev.	Datum	Status	Auteur	Geverifieerd	Goedgekeurd	Gevalideerd
Centrale Gelderland Hollandiaweg 11, 6541 BL Nijmegen						
			CGSLPBGTO	OV-VG		
			Projectcode	Documentnr.		

	CONCEPT CONTRACT SLOOP CENTRALE GELDERLAND	BU GENERATION EUROPE
---	---	---

CGSLPBGTO-OV-VG 9-12-2016	Deel III – VGM Bepalingen Confidential / Restricted / Internal / Unclassified	Page 2 of 9
--------------------------------------	---	--------------------

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding.....	4
2	Wettelijke bepalingen	4
3	Aanvullende bepalingen	5
4	“Gevaarlijke” stoffen en materialen	6
5	Bijlagen.....	9

1 Inleiding

In dit deel van het contract zal vooral aandacht worden gegeven aan de algemene voorwaarden waaronder de sloop zal worden uitgevoerd. Hierbij wordt zoveel mogelijk worden uitgegaan van een integrale benadering van milieu en arbeidsomstandigheden.

2 Wettelijke bepalingen

2.1 Milieu

De sloop dient uitgevoerd te worden binnen de bepalingen zoals die gelden voor de vigerende vergunningen. Dit zijn: de Milieuvergunning, Waterwet vergunning, Natuurbeschermingsvergunning en de Flora-Fauna ontheffing en keur ontheffingen. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met direct werkende regelgeving. Een niet uitputtende opsomming wordt hieronder gegeven. Voor een verdere uitwerking van vergunningvoorschriften wordt verwezen naar deel-IV.

Europese milieuwet- en regelgeving	Direct werkend	Thema (ENGIE)	Korte toelichting
EVOA (Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen) (259/93/EG)	ja	Afval	Deze Europese verordening is sinds 1994 van kracht. Zij heeft als doel zicht te hebben op afvalstromen en ongewenste verwijdering te voorkomen
Eural (Europese afvalstoffenlijst) (2000/532/EG, 2001/118/EG)	ja	Afval	Europese lijst met afvalstoffen (uitwerking Kaderrichtlijn afvalstoffen en richtlijn gevaarlijke afvalstoffen)
ATEX 153 (1999/92/EG)	ja	Explosie gevaar	Richtlijn voor gebruikers en werknemers in explosie gevaarlijke omgevingen. Richtlijn verplicht tot het opstellen van een explosieveiligheidsdocument.
ADR (94/55/EG)	ja	Gevaarlijke stoffen	Reglement betreffende het vervoer over land van gevaarlijke stoffen (wordt elke 2 jaar herzien. De meest recente versie is van januari 2011)

Nederlandse wetten			
Wet Bodembescherming (Wbb)	ja	Bodem	In de Wbb staat beschreven hoe met een bodemverontreiniging moet worden omgegaan en hoe deze moet worden voorkomen
Bestrijdingsmiddelenwet	ja	Natuur	In deze wet is het gebruik en verbod van bepaalde bestrijdingsmiddelen geregeld
Flora- en faunawet	ja	Natuur	In de Flora en Faunawet is de bescherming van inheemse en uitheemse planten- en diersoorten die in het wild leven geregeld:

Nederlandse regelingen en besluiten			
Activiteitenbesluit	ja	integraal	bevat regels voor diverse activiteiten waarvoor geen vergunning is vereist
Bouwbesluit	Ja	Bouwen	Bevat regels voor de sloop
Asbestverwijderingsbesluit 2005	ja	Afval	Bevat regels voor het inventariseren en verwijderen van asbest en asbesthoudende producten uit bouwwerken en producten, ook als dit is vrijgekomen
Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen	ja	Afval	Besluit van 7 oktober 2004, met betrekking tot het melden van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen
Besluit inzamelen afvalstoffen	ja	Afval	Besluit van 19 maart 2004, houdende regels met betrekking tot het inzamelen van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen
Uitvoeringsbesluit EG-verordening ozonlaagafbrekende stoffen. (Ozonverordening 1005/2009).	ja	Lucht	In dit besluit is het verbod geregeld voor stoffen die de ozonlaag aantasten danwel een extreme broeikaswerking hebben
Regeling gefluoreerde broeikasgassen en gereguleerde stoffen koelinstallaties	ja	Lucht	Deze regeling kent o.a. bepalingen voor bedrijven en personen die werkzaamheden aan stationaire en grote mobiele koelinstallaties verrichten
Regeling gefluoreerde broeikasgassen brandbeveiligingssystemen en brandblusapparaten	ja	Lucht	Deze regeling bevat bepalingen rond de certificering van bedrijven en de diplomering van personeel welke werkzaamheden aan m.n. stationaire brandbeveiligingssystemen verrichten die functioneren met HFK-houdende blusgassen
Regeling gefluoreerde broeikasgassen hoogspanningsschakelaars	ja	Lucht	De regeling geeft invulling aan de persoonscertificering in Nederland van verordening (EG) 305/2008

2.2 Arbo

Alle werkzaamheden dienen te worden conform de bepalingen in de Arbowet.

3 Aanvullende bepalingen

3.1 Beleid opdrachtgever

In de bijlagen bij dit deel wordt het beleid van de opdrachtgever met betrekking tot veiligheid en milieu toegelicht. Hierbij geldt allereerst het beleid zoals dat binnen de groep is vastgesteld. (zie bijlage CGSLPBGTO-OV-VG-3 Blg A t/m CGSLPBGTO-OV-VG-3 Blg E).

Tevens is het beleid van Engie erop gericht om een minimale impact op de omgeving te hebben. Dit wordt bereikt door maximaal gebruik te maken van maatregelen op het gebied van trillingen, geluid, geur, licht en luchtemissies.

- Er zullen geen water emissies anders dan sanitair water optreden.
- Transport- en sloopmateriaal afvoer dient zoveel mogelijk via het water te geschieden.
- Wat betreft luchtemissies zal indien technisch mogelijk gebruik gemaakt worden van werktuigen die voldoen aan de Euro-6 norm.

3.2 Voorschriften bevoegd gezag

Naast de vigerende vergunningen, zijn er aanvullende bepalingen die worden voorgeschreven door het bevoegd gezag naar aanleiding van de door opdrachtgever ingediende sloopmeldingen en/of vergunningen. Deze voorschriften worden verder uitgewerkt in deel IV.

3.3 VGM plan

De opdrachtnemer dient een VGM-plan te maken en laten beoordelen door opdrachtgever. In deel IV wordt aangegeven welke detail informatie dit plan minimaal dient te bevatten.

3.4 Risico inventarisatie (HazDem & HazMat)

Ten behoeve van de sloop is een risico inventarisatie uitgevoerd welke verder wordt uitgewerkt in deel IV. Deze risico inventarisatie dient mede gebruikt te worden bij het opstellen van het VGM-plan door opdrachtnemer.

4 “Gevaarlijke” stoffen en materialen

4.1 Asbest en keramische materialen

4.1.1 Algemeen

- Als opdrachtgever hebben we een uiterste inspanning verricht om alle asbest – en keramisch houdende materialen op het terrein in kaart te brengen. Een SC 540 gecertificeerd bedrijf heeft een asbestinventarisatie type A uitgevoerd. Geïntegreerde asbestbronnen en keramische bronnen zijn opgenomen in de verschillende SC540 Asbest Inventarisaties. (zie CGSLPBGTO-OV-SP-4.1 Blg L)
- De onder 1 genoemde asbestinventarisatie is ‘geldig’ tot 13 mei 2018.
- In de asbestinventarisatie uit 2015 is een voorstel van nog te verrichten onderzoeksinspanningen weergegeven. Daarnaast kan niet worden uitgesloten dat er tijdens sloop/sanering andere hoeveelheden aan -, verontreinigingen als gevolg van – en/of extra asbest- of keramisch houdende materialen en/of installatie(-onderdelen) worden aangetroffen. Inventarisatie en sanering hiervan is voor rekening en risico van de opdrachtnemer. De opdrachtnemer wordt geacht voldoende expertise te bezitten om dit in te kunnen schatten en te kunnen opnemen in zijn prijs (Turn Key).
- De benodigde aanvullende asbestinventarisaties type A of B dienen door een SC 540 gecertificeerd asbestinventarisatiebedrijf uitgevoerd te worden. Dit bedrijf mag geen onderdeel zijn van de holding van het laboratorium dat de vrijgavemetingen verzorgt.
- Het uitvoeren van (indien van toepassing) blootstellings- en/of inkaderingsonderzoeken conform de NEN 2991 is voor rekening van de opdrachtnemer.

4.1.2 Sanering en afvoer

- De verwijdering van alle asbesthoudende en keramische bronnen moet conform de geldende Wet- en Regelgeving worden uitgevoerd. Meer specifiek zijn de technische vereisten voor een asbestsanering omschreven in de richtlijn SC 530.
- Keramisch houdende materialen worden door ENGIE gelijkgesteld aan asbest en dienen voor verwijdering behandeld te worden als asbesthoudend materiaal. Enkel de risicoklasse-indeling mag afwijken.
- Met de start van de asbestsanering mag worden gestart nadat ENGIE heeft ingestemd met een overall plan van aanpak, dat ook geïntegreerd mag worden in werkplannen. In dit plan van aanpak komen in elk geval de onderstaande onderwerpen aan de orde:
 - Planning.
 - Aanpak in deelgebieden met de daarbij behorende oplevermomenten.
 - Wijze van archivering/te volgen systematiek van de bij de sanering vrijkomende documenten (vooral geleidebiljetten, weegbonnen en certificaten van de vrijgaven van zowel risicoklasse 1, 2 en 3).
- De werkzaamheden mogen na de schriftelijke goedkeuring van het bevoegd gezag worden gestart.
- Vanwege de ontplooiing van andere bedrijfsactiviteiten door ENGIE op het terrein tijdens de demontage van de centrale, wordt (conform de SC 530) specifiek verlangd dat de locaties waar asbestsaneringen plaatsvinden met kettingen en/of hekwerken, waarschuwborden en/of afzettingslinten worden afgebakend en gemarkeerd.
- De vrijgaven in de vorm van visuele inspecties (en vrijgavemetingen) van de gesaneerde gebieden en/of installatie-onderdelen, inclusief de coördinatie en afroep daarvan zijn voor rekening van de opdrachtnemer.
- De NEN 2990 is van toepassing op de technische invulling van de vrijgaven.
- De te verwijderen asbest – en keramisch houdende materialen worden voor rekening van de opdrachtnemer conform Nederlandse wet- en regelgeving opgeslagen en afgevoerd naar erkende (afval)verwerkingsbedrijven. De

geleidebiljetten van het transport en de weegbonnen van de afvalverwerkingsbedrijven worden chronologisch gearchiveerd en na afronding van de sloopwerkzaamheden overgedragen aan de opdrachtgever.

- De opdrachtgever ontvangt voor de eindoplevering van het terrein van de opdrachtnemer in hard-copy en/of digitaal alle certificaten van de vrijgavemetingen (gearchiveerd volgens de in het plan van aanpak van de opdrachtnemer aangeduide systematiek).
- Indien door wat voor reden dan ook het 'werk' stilgelegd wordt of kan worden door de Inspectie SZW en dit gevolgen heeft voor het hele werk, zijn de risico's voor rekening van de opdrachtnemer.

4.1.3 Toezicht

- Het uitvoeren van saneringswerkzaamheden in onderaanneming is toegestaan als minimaal een week van te voren schriftelijk toestemming aan de opdrachtgever is gevraagd. Bij het verzoek van toestemming wordt een referentielijst van projecten en een overzicht van de resultaten van de kantoor- en locatie-audits van de certificerende instantie van de laatste drie jaar overlegd. Een onderaanneming mag in ieder geval worden geweigerd indien:
 - Het SC 530-certificaat in de laatste zes maanden geschorst is geweest als gevolg van één of meerdere categorie 1-afwijking(en).
 - Het SC 530-certificaat in de laatste zes maanden geschorst is geweest als gevolg van meerdere categorie 2-afwijking(en).
 - Uit het afwijkingen-overzicht (van het beoogde saneringsbedrijf) blijkt dat er meerdere categorie 2-afwijkingen 'open staan' (hierdoor is het risico aanwezig dat op korte termijn een schorsing kan optreden).
 - Het bedrijf in het bezit is van twee SC 530-procescertificaten.
 - Uit referentie-projecten onvoldoende saneringservaring (in een industriële omgeving) blijkt.
- De opdrachtgever behoudt zich het recht voor om ad-random contra-expertises uit te voeren. De uitslag van de contra-expertise is bindend en de hieruit voortvloeiende vervolgacties (in de vorm van aanvullende visuele inspecties of laboratoriumwerkzaamheden) zullen door de opdrachtnemer worden opgevolgd voor rekening en risico van de opdrachtnemer. Tijdens deze contra-expertises mogen (in elk geval) alle onderstaande projectgegevens (in hard-copy of gedigitaliseerd) worden ingezien:
 - Diverse veiligheidsplannen zoals RIE-rapporten en Veiligheids- en gezondheidsplannen.
 - Werkplannen (van de saneringswerkzaamheden).
 - Certificaten van de vrijgavemetingen (gearchiveerd volgens de in het plan van aanpak van de opdrachtnemer aangeduide systematiek) van de saneringslocaties.
 - Geleidebiljetten en stortbonnen (in chronologische volgorde).
- Indien extra asbest – en keramisch houdende materialen en/of installatieonderdelen worden aangetroffen, geven deze geen aanleiding tot enige vergoedingen voor meerwerk, bouwstilstand en/of additioneel benodigde werkzaamheden.
- Naast de ad-random contra-expertises worden in onderling overleg tussen de opdrachtnemer en de opdrachtgever 'vaste' oplever momenten afgesproken voor gebouw- of terrein(delen). Deze oplevermomenten worden vastgelegd in het overall plan van aanpak.

4.2 Radioactiviteit

4.2.1 Algemeen

Bij de eenheid G13 zijn kolen, biomassa en HBO als brandstof toegepast. Door kolenverbranding kan een verhoogde (hoger dan wettelijke norm) mate van radioactiviteit ontstaan op plekken waar een intensief contact is. Dit komt door het vrijkomen van zware metalen (bv. lood 210) die van nature in steenkool zijn opgeslagen.

4.2.2 Onderzoek

- De locatie (gebouwen en installaties) is regelmatig door een stralingskundige niveau-3 van Applus RTD op radioactiviteit gecontroleerd.
- Als opdrachtgever hebben we een uiterste inspanning verricht voor een inventarisatie op radioactiviteit. Echter kan niet worden uitgesloten dat er tijdens sloop/sanering additionele radioactieve materialen worden aangetroffen. Inventarisatie, opstellen van plan van aanpak en saneren hiervan is voor rekening en risico van de opdrachtnemer. Onder andere de volgende, niet onderzochte posities (vanwege bereikbaarheid), zijn potentieel verdacht door verbranding en ophoping van kolen:
 - Kolenverstook (verdachte plaatsen zijn overgang 1e naar 2e trek, astrog).
 - Rookgaskanalen.
 - Vuurvaste bemetseling (ketel- en branderbemetseling).
 - Binnenwanden ketel.

4.2.3 Behandeling, verwijdering, vrijgave en afvoer

- Radioactieve bronnen welke aanwezig zijn in meetmiddelen zijn door ENGIE verwijderd. Overig radioactief materiaal dient door de opdrachtnemer te worden verwijderd, en afgevoerd conform hiervoor geldende wet en regelgeving en afgegeven vergunningen.
- Voor boven- en hierna genoemde activiteiten dient de opdrachtnemer, voor haar rekening en risico gebruik te maken van de vergunning en diensten van Applus RTD of NRG.
- Voor sanering dient door een deskundig bedrijf Applus RTD of NRG (= tevens vergunninghouder voor het uitvoeren van werkzaamheden aan radioactief materiaal) een plan van aanpak te worden opgesteld. Het plan van aanpak dient door bevoegd gezag (handhaver ANVS) te zijn goedgekeurd, alvorens de sanering uitgevoerd kan en mag worden.
- Sanering dient uitgevoerd te worden volgens het goedgekeurde plan van aanpak. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder toezicht van een stralingsdeskundige niveau-3 van Applus RTD of NRG. De stralingsdeskundige niveau-3 is werknemer van de vergunninghouder.
- De saneringen worden uitgevoerd in deelgebieden, van elk deelgebied wordt een vrijgavemeting door de stralingsdeskundige niveau-3 uitgevoerd. De vrijgave van de deelgebieden is aantoonbaar d.m.v. een vrijgaveformulier van de vergunninghouder. De vrijgaven van de deelgebieden en de eindrapportage worden door de vergunninghouder aan de handhaver Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) verzonden. Een kopie van de vrijgaven en eindrapportage wordt aan de opdrachtgever overhandigd.

4.3 Overige gevaarlijke stoffen

4.3.1 Algemeen

- In diverse installatiedelen kunnen nog gevaarlijke stoffen, onder andere minerale olie en kwik aanwezig zijn.
- Van de transformatoren op de locatie is bekend dat er geen PCB's aanwezig zijn. Alle PCB houdende olie is vervangen. Niet uit te sluiten is dat er nog sporen van PCB aanwezig kunnen zijn. Het verwijderen en afvoeren van transformatoren en olie is onderdeel van de scope.
- De bitumineuze dakbedekkingen kunnen teerhoudend zijn. Teerhoudende bitumen kunnen PAK's (Poly Aromatische Koolwaterstoffen) bevatten. Indien het gehalte aan PAK's in de teerhoudende bitumen > 250 mg/kg is, moet dit separaat worden ingezameld en afgevoerd. Een 6 tal daken zijn geïnspecteerd en onderzocht op bitumineuze dakbedekkingen. In de onderzochte daken zijn geen PAK's aangetroffen.

4.3.2 Verwijderen

- Inventarisatie, sanering en afvoer van gevaarlijke stoffen is onderdeel van deze scope. De opdrachtnemer wordt geacht voldoende expertise te bezitten om dit te kunnen inschatten en te hebben meegenomen in zijn prijs (Turn Key).
- Voorafgaand aan de sloop dienen de in de installatie aanwezige gevaarlijke stoffen door een hiertoe bevoegde instantie te worden verwijderd en conform geldende wet- en regelgeving te worden afgevoerd.
- Indien installaties met vuur worden gesloopt dient de opdrachtnemer aan te tonen dat deze installatie veilig is voor mens en vuur. Dit door middel van een vrijwaringscertificaat (veilig voor mens en veilig voor vuur).
- Indien de installatie niet gevrijwaard is, dienen door de opdrachtnemer passende maatregelen te worden genomen. Deze maatregelen zijn opgenomen in een werkplan, die ter goedkeuring voor uitvoering wordt aangeboden aan de opdrachtgever.

De gevaarlijke stoffen, o.a. olie hoeveelheden in opslagtanks boven de 400 liter, zijn uit de installatie verwijderd. De installatie is niet gereinigd.

5 Bijlagen

CGSLPBGTO-OV-VG-3 Blg A	milieubeleid
CGSLPBGTO-OV-VG-3 Blg B	VGM-reglement
CGSLPBGTO-OV-VG-3 Blg C	Groepsregels 02 verhoudingen tussen opdrachtgever en contractant
CGSLPBGTO-OV-VG-3 Blg D	Groepsregels 03 analyse van ongevallen en incidenten
CGSLPBGTO-OV-VG-3 Blg E	Groepsregels 04 evaluatie en beheersing van risico's

ENGIE GROUP ENVIRONMENTAL POLICY

Version for display

Its diverse range of activities and operating regions means that the ENGIE Group is affected by most of the major environmental challenges, whether it be climate change and its implications in terms of greenhouse gas management, the development of energy consumption management and renewable energy sources, preserving biodiversity, saving finite resources such as water, or preventing pollution. Aware that the actions it takes to preserve the environment contribute to its overall performance and competitiveness, ENGIE sees their implementation as a long-term and overarching objective.

The Group's ambition is to continuously improve its environmental performance, to help improve that of its customers and to communicate transparently about its performance.

The Group complies with environmental regulations in force both internationally and in the individual regions in which it operates, and structures itself in such a way that it can anticipate changes in them. In some cases, it applies its own standards which are more stringent.

Based on its shared values of drive, commitment, daring and cohesion, ENGIE seeks to achieve its environmental ambition through eight commitments:

- **Understanding interactions between our activities and the environment**
- **Listening to, engaging in dialogue and working with stakeholders, while developing partnerships to foster lasting relations**
- **Setting qualitative and quantitative objectives at all levels of the company**
- **Shaping actions to the relevant challenges to ensure optimum use of the Group's human and financial resources**
- **Anticipating to prevent Group activities from having any impact on the environment, or at least reduce any such impact, and thus better manage natural resources**
- **Raising employee awareness of environmental challenges and the terms of this policy**
- **Innovating to develop new solutions and sharing these within the Group**
- **Continuously measuring progress and publishing the results achieved**

5.1.2e

Chairman

ENGIE Energie Nederland N.V.

VGM reglement ENGIE Energie Nederland

**Voorschriften en algemene regels voor het veilig, gezond
en milieubewust uitvoeren van werkzaamheden**

—

Inhoud

1. Beleidsverklaringen ENGIE Energie Nederland	4
1.1. Beleidsverklaring Arbo	4
1.2. Beleidsverklaring Milieu	5
1.3. Beleidsverklaring Kwaliteit	6
2. Inleiding	7
3. Algemeen	7
3.1. Algemene verboden	7
3.2. Algemene verplichtingen	7
3.3. Onderaanneming	7
3.4. Beheersing van de taal	7
3.5. Arbeidstijden	7
3.6. Toegang	8
3.7. Verkeer en vervoer	8
3.8. Orde, netheid en hygiëne	8
3.9. Afval	9
4. Noodsituaties (onveilige situaties, (bijna)ongevallen en milieu-incidenten)	9
4.1. Handelen bij calamiteiten	9
4.2. Hulpverleningsorganisatie	9
4.3. Incidentenmelding en -onderzoek	9
4.4. Milieu-incident	9
5. Werkzaamheden algemeen	10
5.1. Life Saving Rules	10
5.2. GSM-policy (mobiele telefoons) binnen de technische installaties van ENGIE Energie Nederland	10
5.3. Interventieverantwoordelijke (IVV)	10
5.4. Werkvergunning en Taak Risico Analyse (TRA)	10
5.5. Arbeidsmiddelen	10
5.6. Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)	11
6. Werken op hoogte	12
6.1. Algemeen	12
6.2. Werken op daken	12
6.3. Steigers	12
6.4. Rolsteigers	12
6.5. Hoogwerkers	12
6.6. Ladders	12
6.7. Gereedschap en materieel	13
7. Verticaal transport	13
7.1. Mobiele kranen	13
7.2. Heftruck	13
7.3. Hijswerkzaamheden	13
8. Besloten ruimten	14
8.1. Risicobeoordeling werkzaamheden in besloten ruimte	14
8.2. Randvoorwaarden voor betreding van besloten ruimte	14
8.3. (tijdelijk) Opheffen van besloten ruimte	14
Signalering	15
9. Brandgevaarlijke werkzaamheden	15
9.1. Algemeen	15
9.2. Gasflessen	15
10. Werken in explosiegevaarlijke gebieden	166

11. Gevaarlijke en milieubelastende stoffen	17
11.1. Algemeen	17
11.2. Werken met milieugevaarlijke stoffen	17
11.3. Asbest en keramische vezels	17
11.4. Radioactieve bronnen	17
12. Afzetten van gevaarlijke plaatsen	18
13. Graafwerkzaamheden	19
14. Zero Tolerance op onveilig gedrag	19
14.1. Respons op veiligheidsgedrag	20
Bijlage 'OUR LIFE SAVING RULES'	21

1. Beleidsverklaringen ENGIE Energie Nederland

1.1. Beleidsverklaring Arbo

Op geen enkele manier mag, door de uitoefening van onze activiteiten, de gezondheid, het welzijn en de fysieke integriteit van onze werknemers en van derden in het gedrang komen.

Dat betekent dat wij een veilige en gezonde werkomgeving willen creëren met als doel het welzijn te bevorderen, arbeidsongevallen, letsels en beroepsziekten maximaal te voorkomen en materiële schade te vermijden. Dit doen wij door sturing te geven aan onze arboprestaties door een helder arbobeleid te formuleren en dit in de organisatie te verankeren door middel van een arbozorgsysteem. Continu evalueren wij ons beleid en passen het indien nodig aan. Voor de vertaling naar de praktijk stellen we periodiek doel- en taakstellingen vast. Ook stellen we jaarlijks actieplannen op, monitoren de uitvoering, rapporteren daarover en sturen bij waar nodig om onze doelstellingen te realiseren. Regelmatig controleren we of we onze afspraken nakomen en of ons systeem naar behoren functioneert.

Daarom zullen we:

- er zeker van zijn dat wetten en regels inzake veiligheid, gezondheid en welzijn voldoende worden nageleefd en zijn geborgd;
- anticiperen op wijzigingen in arbowet- en regelgeving;
- maatregelen nemen om arborisico's zoveel mogelijk te voorkomen en te beheersen;
- een optimale afstemming op de behoeften en verwachtingen van onze stakeholders nastreven;
- een open dialoog met de stakeholders voeren en onderhouden;
- de samenwerking met onze klanten en partners bevorderen;
- het veiligheidsbewustzijn van onze medewerkers en derden bevorderen door ze actief te betrekken bij het beleid;
- onze medewerkers de gepaste verantwoordelijkheden geven en ze de verantwoording voor de behaalde resultaten laten afleggen;
- een continue verbetering nastreven;
- veiligheid voorop stellen bij al onze activiteiten;
- onze werknemers beschermen tegen (seksuele) intimidatie, agressie en geweld.

Daarom verlangen we:

- dat het management dit arbobeleid uitdraagt naar haar stakeholders door helder en gericht te communiceren;
- dat het management de nodige opleidingen en middelen beschikbaar stelt voor haar medewerkers om hun taak correct uit te kunnen voeren;
- dat elke medewerker, op zijn niveau, bekend is met het arbobeleid en zijn verantwoordelijkheid neemt om dit zo goed mogelijk in de praktijk te brengen.

1.2. Beleidsverklaring Milieu

Verantwoordelijkheid en respect voor het leefmilieu behoren tot de basiswaarden van ENGIE NL. Wij willen daar bij al onze beslissingen en uitoefening van onze bedrijfsactiviteiten rekening mee houden.

Dat betekent dat wij sturing geven aan onze milieuprestaties door een helder milieubeleid te formuleren en dit in de organisatie te verankeren door middel van een milieuzorgsysteem. Continu evalueren wij ons beleid en passen het indien nodig aan. Voor de vertaling naar de praktijk stellen we periodiek doel- en taakstellingen vast. Ook stellen we jaarlijks actieplannen op, monitoren de uitvoering, rapporteren daarover en sturen bij waar nodig om onze doelstellingen te realiseren. Regelmatig controleren we of we onze afspraken nakomen en of ons systeem naar behoren functioneert.

Daarom zullen we:

- er zeker van zijn dat milieuwetten en regels in onze processen voldoende worden nageleefd en zijn geborgd;
- anticiperen op wijzigingen in wet- en regelgeving en indien nodig lobbyen;
- maatregelen nemen om milieurisico's zoveel mogelijk te voorkomen en te beheersen;
- een optimale afstemming op de behoeften en verwachtingen van onze stakeholders nastreven;
- een open dialoog met de stakeholders (overheid, milieuorganisaties en omgeving) voeren en onderhouden;
- de samenwerking met onze klanten en partners bevorderen;
- het milieubewustzijn bij onze medewerkers bevorderen door ze actief te betrekken bij het beleid;
- onze medewerkers de gepaste verantwoordelijkheden geven en ze de verantwoording voor de behaalde resultaten laten afleggen;
- een continue verbetering nastreven;
- energie-efficiënte en duurzame technologieën en processen onderzoeken, bevorderen en toepassen.

Daarom verlangen we:

- dat het management dit milieubeleid uitdraagt naar haar stakeholders door helder en gericht te communiceren;
- dat het management de nodige opleidingen en middelen beschikbaar stelt voor haar medewerkers om hun taak correct uit te kunnen voeren;
- dat elke medewerker op zijn niveau bekend is met het beleid en zijn verantwoordelijkheid neemt om dit zo goed mogelijk in de praktijk te brengen.

1.3. Beleidsverklaring Kwaliteit

De directie van ENGIE NL beschouwt kwaliteit als de sleutel tot het bereiken van haar missie.

Dat betekent dat we naast de kwaliteit van onze dienstverlening en producten, ook op het vlak van het veiligheids-, milieu-, sociaal en economisch beleid (integraal) een hoge kwaliteitsstandaard nastreven.

Kwaliteit: zien we als de mate waarin onze producten, onze diensten en het gevoerde beleid voldoen aan de behoeften en verwachtingen van onze belanghebbenden (stakeholders).

Stakeholders: zijn het personeel, de aandeelhouders, de klanten, de leveranciers en de omgeving. Dit doen wij door sturing te geven aan onze prestaties door een helder beleid te formuleren en dit in de organisatie te verankeren door middel van een kwaliteitsmanagementsysteem. Continu evalueren wij ons beleid en passen het indien nodig aan. Voor de vertaling naar de praktijk stellen we periodiek doel- en taakstellingen vast. Ook stellen we jaarlijks actieplannen op, monitoren de uitvoering, rapporteren daarover en sturen bij waar nodig om onze doelstellingen te realiseren. Regelmatig controleren we of we onze afspraken nakomen en of ons systeem naar behoren functioneert.

Daarom zullen we:

- er zeker van zijn dat wetten en regels in onze processen voldoende worden nageleefd en zijn geborgd;
- anticiperen op wijzigingen in wet- en regelgeving;
- maatregelen nemen om risico's zoveel mogelijk te voorkomen en te beheersen;
- een optimale afstemming op de behoeften en verwachtingen van onze stakeholders nastreven;
- een open dialoog met de stakeholders voeren en onderhouden;
- de samenwerking met onze klanten en partners bevorderen;
- het bewustzijn van "integrale kwaliteit" bij onze medewerkers bevorderen door ze actief te betrekken bij het beleid;
- onze medewerkers de gepaste verantwoordelijkheden geven en ze de verantwoording voor de behaalde resultaten laten afleggen;
- een continue verbetering nastreven.

Daarom verlangen we:

- dat het management dit beleid uitdraagt naar haar stakeholders door helder en gericht te communiceren;
- dat het management de nodige opleidingen en middelen beschikbaar stelt voor haar medewerkers om hun taak correct uit te kunnen voeren;
- dat elke medewerker op zijn niveau bekend is met het beleid en zijn verantwoordelijkheid neemt om dit zo goed mogelijk in de praktijk te brengen.

2. Inleiding

Dit reglement bevat de belangrijkste bepalingen uit de procedures en instructies die opgesteld zijn ten behoeve van een veilige en gezonde werkomgeving en de bescherming van het milieu. De meest recente interne procedures en instructies zelf zijn onverkort van toepassing.

Dit reglement maakt onderdeel uit van de contractafspraken en inkoopvoorwaarden tussen ENGIE Energie Nederland n.v. (ENGIE NL) en bedrijven en haar onderleveranciers die werkzaamheden uitvoeren voor ENGIE NL op haar locaties in Nederland. Indien een VGM plan van toepassing is wordt deze aan alle betrokken partijen ter beschikking gesteld. De meest recente template van een [VGM plan](#) is gepubliceerd op www.engie-zakelijk.nl

3. Algemeen

3.1. Algemene verboden

- Meebrengen, in bezit hebben en/of gebruiken van wapens, munitie en/of explosieven.
- Fotograferen en filmen zonder toestemming.
- Gebruiken, in bezit hebben of onder invloed zijn van alcohol of drugs.

3.2. Algemene verplichtingen

- Nederlandse wetgeving ten aanzien van veiligheid, gezondheid en milieu is onverkort van toepassing
- Lokale verplichtingen, zoals vergunningen en besluiten, zijn onverkort van toepassing.

3.3. Onderaanneming

- Contractors, die onderaannemers inzetten, om werkzaamheden onder de verantwoording van de contractor uit te voeren, informeren de ENGIE NL contactpersoon over deze inzet en de aard van de uit te voeren werkzaamheden.
- De contractor moet aan de ENGIE NL contactpersoon aantonen dat de aan hem gestelde veiligheidseisen hebben doorgewogen in de keuze van de onderaannemer.
- Elke contractor houdt een lijst bij van onderaannemers, werknemers en uitzendkrachten die de werkzaamheden uitvoeren en informeert hen over de geldende ENGIE NL regels.

3.4. Beheersing van de taal

- Contractor en onderaannemers werken met medewerkers die:
 - ✓ de Nederlandse, Engelse of Duitse taal beheersen of;
 - ✓ continu onder toezicht werken van een voorman die dat wel doet.
- De contractor is verantwoordelijk dat alle risico's, beheersmaatregelen en voorschriften door hun medewerkers worden begrepen.

3.5. Arbeidstijden

- De arbeidstijdenwet wordt door contractor en zijn onderaannemers in acht genomen.

3.6. Toegang

- Om toegangsautorisatie te verkrijgen moet men zich melden bij de portiersloge of receptie.
- Daar meldt u wie uw contactpersoon bij ENGIE NL is.
- U moet zich kunnen legitimeren met een geldig legitimatiebewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs).
- Iedereen die het terrein betreedt heeft kennis genomen van de toegangsvoorwaarden. Dit kan door het vooraf bekijken van de presentatie op de website van ENGIE Energie Nederland (<http://www.engie-zakelijk.nl>, onder de tab 01 Over ons: leveranciers) Uw kennis over de poortinstructie wordt getoetst.
- Als u het terrein betreedt of verlaat, maakt u gebruik van uw toegangspas.
- De toegangspas draagt u altijd zichtbaar bij u.
- De beveiliging heeft het recht tot visitatie en controle van materiaal en middelen.
- Op alle terreinen geldt, met uitzondering van de gemarkeerde looproutes, een algemene draagplicht van voorgeschreven persoonlijke beschermingsmiddelen (zie 5.4).

3.7. Verkeer en vervoer

- Toegang tot het terrein met een vervoermiddel moet aangevraagd worden bij uw ENGIE NL contactpersoon.
- Mobiele werkplaatsen, servicewagens, materiaalwagens, etc. dienen voorzien te zijn van een inventarislijst.
- Toegang van dit vervoermiddel wordt verleend door de medewerker beveiliging door middel van een parkeervergunning.
- Op de terreinen is de Nederlandse wegenverkeerswet van toepassing.
- De toegestane maximum snelheid is 15 km/u.
- In geval van bijzondere transporten b.v. vrachtwagens met axiaal gestuurde achterwielen is het verplicht dat het transport wordt begeleidt tijdens verplaatsingen op de locatie.
- Parkeren is uitsluitend toegestaan op de hiervoor bestemde of toegewezen plaatsen.
- Absolute voorrang aan fietsers en voetgangers.

3.8. Orde, netheid en hygiëne

- Zorg voor orde en netheid op uw werkplek.
- Materiaal en gereedschappen worden alleen na toestemming van uw contactpersoon en op de daarvoor aangewezen plek opgeslagen.
- Bij (tussentijdse) beëindiging van de werkzaamheden wordt de werkplek opgeruimd achtergelaten.
- Looppaden, bordessen, vluchtwegen en nooduitgangen worden vrijgehouden.
- Noodvoorzieningen dienen vrij en toegankelijk gehouden te worden.
- Eten en drinken is op de werkplek niet toegestaan.
- Het bedrijfsrestaurant mag niet betreden worden met bevuilde kleding.

3.9. Afval

- Afvalstoffen worden gescheiden ingezameld in de daarvoor bestemde bakken en containers.
- Afval wordt zo spoedig mogelijk na het ontstaan ervan, maar in ieder geval aan het einde van de dag in de daarvoor bestemde containers gestort.
- Afval bestaande uit gevaarlijke stoffen wordt aangeleverd aan het magazijn, met uitzondering van die gevaarlijke stoffen die door een contractor zelf zijn aangevoerd. Contractors laten gevaarlijk afval zelf op verantwoorde wijze afvoeren door, indien nodig, erkende verwerkers.

4. Noodsituaties (onveilige situaties, (bijna)ongevallen en milieu-incidenten)

4.1. Handelen bij calamiteiten

- Een calamiteit moet zo snel mogelijk in de Nederlandse taal, telefonisch via het nummer 2222 (088 769 2222) gemeld worden.
- Bij het ontruimingssignaal (slow whoop) verlaat u de werkplek en gaat u naar de verzamelplaats. U moet zich "uit" registreren door middel van de toegangspas. Daarna volgt u de instructies op van de BHV-/ontruimers. Een uitzondering hierop is het testalarm dat op iedere eerste maandag van de maand direct na het landelijke alarm te horen is. Op dit testalarm hoeft niet gereageerd te worden.
- Het is ten tijde van een calamiteit verboden om de lift te gebruiken.

4.2. Hulpverleningsorganisatie

- Iedere locatie heeft een BHV-organisatie.
- Wanneer dit voor aanvang van de werkzaamheden is vastgelegd, vindt inzet van contractor BHV-ers plaats zoals overeen gekomen.

4.3. Incidentenmelding en -onderzoek

- Een (bijna)ongeval, een onveilige situatie of milieu-incident wordt altijd (via uw leidinggevende) aan de interventieverantwoordelijke van ENGIE NL gemeld.
- Betrokkenen werken, indien gewenst, mee aan het ENGIE NL incidenten onderzoek.

4.4. Milieu-incident

Indien een milieu-incident of -calamiteit plaatsvindt wordt dit direct gemeld. De milieueffecten kunnen dan tot een minimum worden beperkt.

- Milieu-incidenten omvatten onder andere:
 - onvoorziene geluid-, geur- en luchtemissies buiten de inrichting;
 - ongeoorloofde lozingen op oppervlaktewater;
 - on (olie)lekkages;
 - beheerd afval en opslag van gevaarlijke stoffen zonder de benodigde voorzieningen;
 - etc.
- Meldt (olie)lekkages direct aan de interventieverantwoordelijke van ENGIE NL.
- Bij kans op lekkages van olie en/of andere gevaarlijke stoffen worden opvangbakken geplaatst.
- Bij kleine lekkages wordt de gelekte vloeistof geabsorbeerd met behulp van "oil-absorbent" en afgevoerd

5. Werkzaamheden algemeen

5.1. Life Saving Rules

Zowel eigen medewerker als ook (sub)contractors houden zich aan de ENGIE Life Saving Rules en borgen dat al haar medewerkers adequaat geïnformeerd zijn over deze essentiële regels.

Aanvullende informatie over de Life Saving Rules kan gevonden worden op

<http://safety.gdfsuez.com/en/>. Het niet respecteren van de Life Saving rules valt onder het "Zero tolerance op onveilig gedrag" beleid.

5.2. GSM-policy (mobiele telefoons) binnen de technische installaties van ENGIE Energie Nederland

Tijdens de uitvoering van fysieke werkzaamheden of het bedienen van arbeidsmiddelen wordt geen mobiele telefoon bediend. Bij eventuele noodzaak om te bellen tijdens operationele activiteiten binnen de installaties, wordt dit gedaan op een veilige plek, terwijl er geen andere handelingen verricht worden.

5.3. Interventieverantwoordelijke (IVV)

ENGIE NL wijst voor uitvoering van werkzaamheden een IVV aan. De IVV is aanspreekpunt, houder van de werkvergunning inclusief de (eventueel) bijbehorende Taak Risico Analyse, geeft voorlichting en instructie (toolbox) en ziet toe op de naleving.

5.4. Werkvergunning en Taak Risico Analyse (TRA)

- Werkzaamheden worden altijd aangestuurd door de IVV. Deze houdt tevens toezicht op de naleving van regels en voorschriften.
- De contractor wijst voor het eigen toezicht iemand aan en communiceert dit met de interventieverantwoordelijke van ENGIE NL.
- Werkzaamheden mogen uitsluitend worden uitgevoerd met een geldige werkvergunning. De werkvergunning wordt verstrekt door de IVV van ENGIE NL.
- In de voorbereiding van werkzaamheden worden gevaren, risico's en adequate beheersmaatregelen om veilig te werken, vastgelegd. Dit gebeurt in overleg tussen de contractor en betrokken werkvoorbereider van ENGIE NL.
- Voor uitvoering van de werkzaamheden bespreekt de betrokken IVV de in de werkvergunning en eventueel TRA vastgelegde gevaren, risico's en beheersmaatregelen

Bij de voorbereiding van werkzaamheden kan ENGIE NL van de contractor eisen dat deze een eigen VGM-plan of TRA maakt. Een TRA van de contractor wordt altijd beoordeeld door ENGIE NL en moet goedgekeurd zijn voor aanvang van de werkzaamheden. Wanneer een TRA onderdeel is van de werkvergunning, wordt altijd een toolboxmeeting gehouden, waarvoor alle betrokken uitvoerende medewerkers tekenen dat zij de inhoud begrepen te hebben.

5.5. Arbeidsmiddelen

- Machines en installaties van ENGIE NL mogen niet bediend worden zonder uitdrukkelijke toestemming van de ENGIE NL contactpersoon.
- Voor de bediening en gebruik van arbeidsmiddelen moet men aantoonbaar zijn opgeleid.
- Elektrisch aangedreven arbeidsmiddelen moeten na gebruik spanningsloos zijn en gasapparatuur drukloos.

5.6. Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

- Persoonlijke beschermingsmiddelen die ongeacht de uit te voeren werkzaamheden en behoudens uitzonderingsgebieden op de hele locatie voor iedereen verplicht zijn gesteld. Het gaat hierbij om:

	Op alle terreinen en in alle productie-eenheden, met uitzondering van (aangegeven) looproutes.
	In de centrale moet de werkkleding vlamvertragend zijn conform ISO EN11612 (met minimaal classificatie A1 of A2). Dit symbool moet zichtbaar op de werkkleding aanwezig zijn.
	In ATEX zones moet de kleding antistatisch zijn volgens de norm 1149-3. Dit symbool moet zichtbaar op de werkkleding aanwezig zijn.

- Aanvullende ruimte- of taakgerelateerde PBM's worden gedragen als dit in de werkvergunning wordt aangegeven. Dit kunnen de volgende PBM's zijn:

	Bij slijpwerkzaamheden en bij werkzaamheden met spatgevaar van gevaarlijke stoffen.
	Bij slijpwerkzaamheden en bij werkzaamheden met spatgevaar van gevaarlijke stoffen.
	Bij geluidsbelasting >80 dB(A).
	Bij gevaar voor scherpe delen en/of gevaarlijke stoffen.
	Bij inademing van gevaarlijke stoffen.
	Bij werk op hoogte waar collectieve valbeveiliging niet kan worden toegepast.

- De Contractor zorgt voor de eigen persoonlijke beschermingsmiddelen.

6. Werken op hoogte

6.1. Algemeen

- De regels voor het werken op hoogte zijn van toepassing vanaf een hoogte van 2 mtr en ook op werkzaamheden op een hoogte kleiner dan 2 m, waarbij een val ernstige gevolgen kan hebben (door uitstekende delen of obstakels).
- Bij werken op hoogte wordt gebruik gemaakt van collectieve beschermingsmaatregelen (zoals harde afzetting). Wanneer dit onmogelijk of niet afdoende is, wordt gebruik gemaakt van persoonlijke beschermingsmiddelen. Hierover vindt afstemming plaats tussen de contractor en de interventieverantwoordelijke van ENGIE NL.

6.2. Werken op daken

- Bij werkzaamheden uitgevoerd binnen 4 meter vanaf de dakrand wordt altijd valbeveiliging toegepast. Deze kan zowel collectief als ook individueel zijn.

6.3. Steigers

- Steigers worden alleen gebouwd door erkende steigerbouwers en gekeurd door hiervoor gecertificeerde personen.
- Steigers worden uitsluitend betreden als deze zijn goedgekeurd en voorzien is van een getekende steigerkaart (scafftag).
- Een steiger wordt alleen via de hieraan bevestigde ladder betreden.
- Steigers worden uitsluitend gewijzigd door daartoe bevoegde personen.

6.4. Rolsteigers

- Aluminium rolsteigers met standaard constructie mogen worden opgebouwd door personen die bekend zijn met de standaard uitvoering.
- Voor het in gebruik nemen van standaard aluminium rolsteigers worden deze op deugdelijkheid gecontroleerd door de hiervoor aangewezen Interventieverantwoordelijke.
- Rolsteigers worden alleen op een vlakke, stabiele ondergrond gebruikt en nooit verplaatst als zich nog mensen op de steigerwerkvloer bevinden

6.5. Hoogwerkers

- Hoogwerkers moeten aantoonbaar de jaarlijkse inspectie gehad hebben.
- Hoogwerkers inclusief eventuele accessoires worden bediend door personen met een VCA certificaat en adequate deskundigheid.

6.6. Ladders

Een ladder wordt als klimmateriaal gebruikt om hoogteverschillen te overbruggen. Een ladder wordt alleen als werkplek gebruikt als er geen veiliger middel ingezet kan worden en aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- Stahoogte < 7,5 m;
- Effectieve statijd < 4 uur (totale werktijd);
- Benodigde reikwijdte < 1 armlengte;
- Houvast $\geq$ 1 hand aan ladder;
- Windbelasting < 6 BF;
- Werkzaamheden in kantooromgeving.

6.7. Gereedschap en materieel

- Materialen en gereedschap voor werkzaamheden op hoogte worden met een kraan naar de werkplekhoogte getransporteerd. Licht materieel en handgereedschap kan worden vervoerd met een daarvoor bedoelde gordel of afsluitbare omhangtas.
- Bij werkzaamheden op hoogte worden aanvullende maatregelen genomen om te voorkomen dat personen onder de werkplek getroffen kunnen worden door vallend materiaal of gereedschap.

7. Verticaal transport

7.1. Mobiele kranen

- Onderstaande documenten zijn bij een mobiele kraan aanwezig. Dit wordt bij het betreden van het terrein van ENGIE NL gecontroleerd door de medewerker beveiliging.
De volgende punten worden gecontroleerd:
 - bijgehouden kraanboek;
 - resultaten van de eerste beproeving of typekeuring;
 - certificaten van periodieke beproevingen van het hijswerktuig en bijbehorende hijsmiddelen.
 - Certificaat Kraanmachinist

7.2. Heftruck

- Voor het bedienen en bereiden van een heftruck is een heftruckcertificaat verplicht.
- In binnenruimtes worden elektrisch aangedreven heftrucks gebruikt.
- In Specifieke gevallen kunnen na toestemming van de ENGIE NL contactpersoon LPG heftrucks worden gebruikt.
- Dieselheftrucks worden in binnenruimtes niet gebruikt.
- Heftrucks die eigendom zijn van ENGIE NL mogen slechts door derden worden gebruikt na toestemming van de ENGIE NL contactpersoon.

7.3. Hijswerkzaamheden

- Bij hijswerkzaamheden wordt uitsluitend gebruik gemaakt van goedgekeurde en gecertificeerde hijsmiddelen.
- Het gebruik van (bovenloop)kranen van ENGIE NL is alleen toegestaan door aantoonbaar, hiervoor opgeleide personen.
- Het gebied waarbinnen de last zich kan bevinden, wordt afgezet.
- De bediener is verantwoordelijk voor de veiligheid tijdens het hijsen en zorgt voor voldoende toezicht.
- Gebruik van portofoons als communicatiemiddel is verplicht indien de bediener de te hijsen last niet kan zien.
- Kettingtakels mogen uitsluitend aan hiervoor goedgekeurde hijspunten worden gehangen.
- Bij complexe hijswerkzaamheden (bijvoorbeeld hijsen bij gelijktijdige andere werkzaamheden, beperkte ruimte, complexe hijsobjecten, ...) wordt een hijsplan gemaakt. Hierin zijn alle technische en organisatorische beheersmaatregelen beschreven.
- Het hijsplan wordt voorafgaand aan de werkzaamheden door de contractor en de interventieverantwoordelijke van ENGIE NL doorgesproken.

8. Besloten ruimten

8.1 Risicobeoordeling werkzaamheden in besloten ruimte

- Om vast te stellen welke risico's samenhangen met de beoogde werkzaamheden en welke beheersmaatregelen moeten worden getroffen, wordt in de voorbereiding van werkzaamheden een Taak Risico Analyse uitgevoerd.
- Voor werken met elektrisch handgereedschap of kabels in een besloten ruimte, wordt minimaal aan één van de volgende condities voldaan:
 - de apparatuur is dubbel geïsoleerd;
 - de apparatuur is aangesloten achter een scheidingstrafo;
 - de apparatuur werkt op 'veilige spanning';
 - de apparatuur is aangesloten op een spanningsvoorziening met aardlek-beveiliging en de besloten ruimte is adequaat geaard.

8.2 Randvoorwaarden voor betreding van besloten ruimte

Voordat een door Bedrijfsvoering opgeleverde besloten ruimte voor werkzaamheden mag worden betreden dient minimaal aan de navolgende voorwaarden te worden voldaan:

- Bij de toegang tot de besloten ruimte wordt een signalerings- en registratiebord geplaatst. Overige geopende mangaten (t.b.v. ventilatie) mogen niet worden betreden en zijn voorzien van een bord 'verboden toegang';
- Gasmeetstaat en werkvergunning zijn op het bord gehangen, ten teken dat de besloten ruimte door Bedrijfsvoering is opgeleverd voor uitvoering van werkzaamheden;
- Voorgenomen beheersmaatregelen zijn voorafgaand aan de werkzaamheden door de Interventieverantwoordelijke op aanwezigheid en werking gecontroleerd;
- Taken, risico's en beheersmaatregelen zijn voorafgaand aan de werkzaamheden door de Interventieverantwoordelijke besproken met uitvoerende medewerkers en mangatwacht;
- Bij het mangat dat als toegang tot de besloten ruimte wordt gebruikt is een mangatwacht aanwezig;
- Uitvoerende medewerkers die de besloten ruimte betreden hangen hun fotobadge op het registratiebord;
- De Interventieverantwoordelijke geeft bij meerdaagse werkzaamheden de besloten ruimte iedere dag opnieuw vrij nadat met metingen is vastgesteld dat de atmosfeer in de ruimte nog steeds voldoet aan veilige criteria.

8.3 (tijdelijk) Opheffen van besloten ruimte

- Wanneer geborgd is dat acute gezondheidsgevaaren zoals verstikking, bedwelming, vergiftiging, elektrocutie en explosiegevaar zijn uitgesloten, kan een besloten ruimte (tijdelijk) opgeheven worden. In de TRA wordt aangegeven welke maatregelen dan kunnen vervallen en welke worden genomen i.v.m. eventuele moeilijke toegankelijkheid.

Signalering

Besloten ruimte (rood bord met witte tekst)

9. Brandgevaarlijke werkzaamheden

9.1. Algemeen

Bij het uitvoeren van brandgevaarlijke werkzaamheden zijn in de onmiddellijke nabijheid van de werkplek gebruiksklare en voor het specifieke brandrisico geschikte blusvoorzieningen aanwezig. Binnen in of in nabijheid van een installatie worden geen poederblussers gebruikt.

Bij het uitvoeren van brandgevaarlijke werkzaamheden worden geschikte afschermingen of opvangvoorzieningen gebruikt om verspreiding van hete delen zoals vonken, metaalsmelt en spatten te voorkomen. Hierbij kan men gebruik maken van metalen emmers, bakken of lasdekens.

9.2. Gasflessen

- Bij het omgaan met gasflessen wordt geen onderscheid gemaakt tussen volle of lege flessen.
- Gasflessen worden bij voorkeur buiten in de open lucht of in een voldoende geventileerde ruimte opgeslagen.
- Losse gasflessen worden tegen omvallen deugdelijk vastgezet.
- Gasflessen die niet gezekeerd zijn tegen vallen, zijn altijd voorzien van de beschermdop

10. Werken in explosiegevaarlijke gebieden

- Ruimten met explosiegevaar worden aangeduid door de volgende pictogrammen.

- Het betreden van en werken zonder toestemming in een gebied met explosiegevaar is verboden.
- Werkzaamheden in een explosiegevaarlijk gebied worden alleen uitgevoerd conform de in de TRA vastgelegde maatregelen .
- Wanneer het explosiegevaar tijdelijk niet aanwezig is, wordt dit aangeduid met onderstaande signalering. Het gebied mag veilig worden betreden zonder aanvullende maatregelen.

11. Gevaarlijke en milieubelastende stoffen

11.1. Algemeen

- Het meenemen en opslaan van gevaarlijke of milieubelastende stoffen wordt vooraf gecommuniceerd met de KAM-verantwoordelijke om te overleggen of dit is toegestaan. Er is schriftelijk toestemming door ENGIE NL vereist.
- De contractor stuurt minimaal 3 weken voor aanvang van revisie/project een MSDS (Material Safety Data Sheet), niet ouder dan 3 jaar en in de Nederlandse taal, van betreffende stof(fen) aan de KAM verantwoordelijke of het projectsecretariaat.
- Gevaarlijke stoffen die niet in de database Gevaarlijke stoffen van ENGIE NL (WIK-database) voorkomen, worden niet gebruikt.
- Bij het werken met gevaarlijke stoffen is een Werk Instructie Kaart/MSDS aanwezig.
- Stoffen worden conform de overeengekomen voorschriften en afspraken toegepast.
- Gevaarlijke stoffen worden voor invoer op ENGIE NL terreinen aangemeld bij de beveiliging. Bij de aanmelding worden specifieke eigenschappen, hoeveelheid en waar de stoffen geplaatst worden, aangegeven.
- Gevaarlijke stoffen zijn in originele en afgesloten verpakking opgeslagen en voorzien van de juiste gevarensymbolen.

11.2. Werken met milieugevaarlijke stoffen

Indien gewerkt wordt met milieugevaarlijke stoffen worden vooraf preventieve maatregelen getroffen om te voorkomen dat de stoffen in het milieu terecht kunnen komen.

Milieugevaarlijke stoffen worden altijd boven een (kunststof) lekbak opgeslagen of in een dubbelwandig containment bewaard.

11.3. Asbest en keramische vezels

Bij het vermoeden van de aanwezigheid van asbest of keramisch vezelmateriaal worden de werkzaamheden direct stopgezet en wordt hiervan een melding gedaan aan de interventieverantwoordelijke van ENGIE NL.

11.4. Radioactieve bronnen

- Voor het meenemen van radioactieve bronnen is schriftelijke toestemming van ENGIE NL vereist.
- Radioactieve bronnen worden bij binnenkomst op het terrein aangemeld bij de beveiliging.

12. Afzetten van gevaarlijke plaatsen

Bij het uitvoeren van werkzaamheden kunnen (werk) gebieden hoge risico's bevatten waardoor bij het zonder meer betreden van die gebieden direct gevaar op kunnen leveren. Afhankelijk van de risico's worden gebieden afgezet of gevaarssituaties afgeschermd.

De mate van afzetting respectievelijk afscherming wordt bepaald in overleg tussen de interventieverantwoordelijke van ENGIE NL en de Contractor. Afzettingen worden voorzien van aanduiding met de naam en telefoonnummer van degene die verantwoordelijk is voor het plaatsen en beheer van de afzettingen.

- Het betreden van afgezette gebieden zonder toestemming of werkvergunning is niet toegestaan
- Afschermingen, afzettingen en vloerafdichtingen worden slechts na toestemming van de ENGIE NL contactpersoon verwijderd of aangepast
- Demonteer of bedien nooit gelabelde en/of vergrendelde afsluiters.

ENGIE NL kent de onderstaande afzettingen:

- Harde afzetting (leuningen of steigermateriaal)
 - Openingen in vloeren, wanden en bordessen worden afgezet met een harde afzetting, zodanig dat personen niet door de afzetting heen kunnen vallen.
- Roodwitte afzettingen zoals schrikhekken en kettingen
 - Hijsgebieden, gevaarlijke gebieden waar lekkages en dergelijke aanwezig zijn worden afgezet met rood wit gemarkeerde afzetting.
- Geelzwarte afzettingen zoals lint, markering op de vloer
 - Gebieden met verhoogde risico's voor de gezondheid, zoals bij asbest sanering, hogedrukreiniging en atex-zones worden afgezet met geelzwarte afzettingen.

13. Graafwerkzaamheden

Op de terreinen van ENGIE NL kunnen gevaarlijke situaties en/of veel schade ontstaan door graafwerkzaamheden. Alle werkzaamheden op de locaties/terreinen van ENGIE NL, waarbij grond wordt verdrukt, verzet of bewerkt, vallen onder de definitie van graafwerkzaamheden.

Voor graafwerkzaamheden geldt:

- ENGIE NL toetst alle graafwerkzaamheden op het risico en aanwezigheid van kabels, leidingen en/of vervuilde grond en grondwater.
- Graafwerk wordt enkel uitgevoerd met een geldige werkvergunning en daarbij horende graafvergunning.

14. Zero Tolerance op onveilig gedrag

Veiligheid bij het werken is voor ENGIE NL erg belangrijk: we willen dat iedereen na gedane arbeid weer gezond naar huis kan!

Voorkomen (preventie) is beter dan genezen, daarom streven wij naar een veiligheidscultuur waarin iedereen elkaar **positief** aanspreekt op (potentieel) onveilig gedrag.

Daarom hebben we ook een aantal belangrijke regels met elkaar afgesproken die van kracht zijn op al onze locaties.

Houdt u zich niet aan deze regels, dan kan dat serieuze consequenties hebben. ENGIE NL heeft dit gesymboliseerd door middels gele en rode kaarten.

Wij noemen dit "Zero Tolerance op onveilig gedrag".

Een gele kaart krijgt u als u:

- Rookt waar dat niet is toegestaan.
- Buiten de witte belijning (looproutes) Persoonlijke Beschermingsmiddelen (PBM's), werkkleding en eventueel aanvullende beschermingsmiddelen niet draagt.
- Afwijkt van de opdracht of werkvergunning tijdens werkzaamheden.
- Orde en netheid niet naleeft zodat er gevaar ontstaat; (vallend) gereedschap en materialen mogen geen gevaar opleveren (bijvoorbeeld blokkade van vluchtwegen, struikelgevaar, risico op vallend materiaal).

Een rode kaart krijgt u als u:

- Op locatie drugs of alcohol gebruikt, in bezit heeft of onder invloed bent.
- Rookt in zones met de markering explosie- of brandgevaar.
- Werkt zonder werkvergunning.
- Werkt zonder valbeveiliging op plaatsen waar dat verplicht is.
- Ongeoorloofd beveiligingen, afschermingen, afdichtingen en/of afzettingen weghaalt.
- Ongeoorloofd steigers aanpast.
- Arbeidsmiddelen zonder vereist geldig diploma of certificaat bedient.

Alleen leidinggevenden van ENGIE NL kunnen rode kaarten en gele kaarten toekennen.

Het ten uitvoer brengen van de sancties die staan op de rode kaart is voorbehouden aan vestigingsmanagers en de directie van ENGIE NL.

14.1 Respons op veiligheidsgedrag

In aanvulling op het "Zero tolerance op onveilig gedrag" beleid van ENGIE Energie NL bestaat de mogelijkheid dat ENGIE een "groene kaart" toekent voor uitzonderlijk positief veiligheidsgedrag.

Een groene kaart is te verdienen bij:

- Structureel proactief veiligheidsgedrag.
- Collega's aanspreken op onveilig gedrag.
- Initiatief nemen om het veiligheidsniveau te verhogen.
- Veiligheid verbeteracties.

Groene kaarten worden toegekend door locatie- of het projectmanagement in samenspraak met de opdrachtgever/locatiemanager.

Beloningen kunnen zijn:

- Brief met onderbouwing van de groene kaart.
- Publicatie.
- Gepaste erkenning/gesprek met bedrijfsleiding.

Bijlage 'OUR LIFE SAVING RULES'

ONZE REGELS DIE LEVENS REDDEN

voor werknemers van de Groep, uitzendkrachten en onderaannemers

Ik loop niet onder een last.
Ik blijf niet staan onder een last.

Voor het uitvoeren van werken met een hittepunt controleer ik of er geen brand- of ontplofingsgevaar is.

Ik blijf uit het traject van bewegende voertuigen of machines.

Voor het uitvoeren van werken controleer ik altijd op de afwezigheid van energie (mechanisch, chemisch, elektrisch, vloeistoffen onder druk, enz...).

Ik draag altijd mijn veiligheidsharnas wanneer ik hoogtewerken uitvoer.

Ik gebruik geen telefoon of andere telecomcommunicatiemiddelen aan het stuur.

Ik daal enkel af in een sleuf wanneer er een aangepaste beschoeiing is aangebracht.

Ik rij nooit onder de invloed van alcohol of drugs.

Alvorens een besloten ruimte te betreden, ga ik na of de atmosfeer tijdens de volledige interventie gecontroleerd en bewaakt wordt.

GROEPSREGEL VEILIGHEID & GEZONDHEID GR 02

VERHOUDINGEN TUSSEN OPDRACHTGEVER EN CONTRACTANT

Treedt in werking op 1 januari 2016

Versie	Datum	Status	Opgesteld door:	Gevalideerd door:	Goedgekeurd door:
NL – Rev. 4		Definitief	5.1.2e	5.1.2e 5.1.2e	5.1.2e

1. Doelstelling

Deze Groepsregel bepaalt de **minimumvereisten** die moeten worden nageleefd om de risico's op het vlak van veiligheid en gezondheid onder controle te houden wanneer een opdracht wordt toevertrouwd aan externe ondernemingen.

Deze bepalingen zijn met name bedoeld om zoveel mogelijk te voorkomen dat de activiteiten, installaties en uitrustingen van de ondernemingen die op eenzelfde werkplek aanwezig zijn, elkaar zouden verstoren.

2. Toepassingsgebied

Deze Groepsregel is van toepassing op alle entiteiten waarover de Groep de operationele controle heeft, wanneer een entiteit een rol vervult als Opdrachtgever of Contractant.

De Groepsregel is ook van toepassing op contractanten die een beroep doen op onderaannemers om werken of diensten te laten uitvoeren.

3. Verspreiding en toepassing

Binnen de eenheden van ENGIE zijn de lokale directies verantwoordelijk voor de verspreiding en de toepassing van operationele documenten die eisen opleggen welke minstens gelijkwaardig zijn aan die in onderhavig document, **bovenop de eisen van de lokale wetgeving en de interne regels van de entiteit**. Die omzetting wordt opgenomen in de bestaande contractuele voorzieningen.

Vragen over deze regel moeten worden gericht aan de Directie Veiligheid, Gezondheid en Managementsystemen van ENGIE via het netwerk Veiligheid & Gezondheid.

4. Definities

In deze regel worden enkel de volgende termen gebruikt:

Opdrachtgever: bedrijf dat eigenaar of uitbater is en een beroep doet op onderaanneming, waarbij het leveren van een prestatie wordt toevertrouwd aan een andere onderneming (Contractant).

Contractant: bedrijf dat met de Opdrachtgever een overeenkomst heeft gesloten voor de levering van prestaties die de onderneming met eigen middelen zal uitvoeren of door een beroep te doen op onderaannemers.

Interferentierisico: risico dat ontstaat tussen personen of tussen personen en uitrustingen bij gelijktijdige of opeenvolgende activiteiten en die bovenop het risico komen dat eigen is aan de tussenkomende partij.

5. Vereisten

Vorbereidingsfase

5.1 Bepaling van de werken en zoeken van Contractanten

De Opdrachtgever definieert schriftelijk de objectieven en specificaties van de werken of prestaties, door met name het volgende te preciseren:

- de context en de werkomgeving,
- de organisatie, de fases, de duur van de operatie,
- de risico's die in verband met de activiteit op de site en de gegenereerde nevenactiviteiten beheerst moeten worden,
- de gevaren die verband houden met de specificiteiten van de uitbestede operatie,

- de specifieke regels die toegepast moeten worden (de Levensreddende Regels van ENGIE coördinatie, evacuatie, ...),
- de vereiste competenties, kwalificaties, uitrustingen (waaronder PBM),
- de exacte grenzen van de activiteitenperimeter,
- het maximaal aantal onderaannemingsniveaus,
- de vereiste burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering.

5.2 Offertes en selectie

De kandidaat-ondernemingen dienen een schriftelijke offerte in die de elementen bevat waar om wordt gevraagd in § 5.1. De Opdrachtgever maakt een keuze op basis van de elementen in 5.1 en de volgende criteria:

- professionele referenties,
- voorgeschiedenis van de veiligheids- en gezondheidsprestaties van de entiteiten die zullen worden ingezet op de site,
- beschrijving van de veiligheids- en gezondheidsorganisatie op de site,
- mogelijkheid om de bewijzen van de homologaties, certificeringen, vergunningen, medische geschiktheid enz. te controleren.

5.3 Contract en rollen van de betrokken partijen

Voor elke bestelde prestatie is een contractueel document vereist. Dat omvat een veiligheids- en gezondheidsclausule die de rol van elke betrokken partij bepaalt evenals de vereisten op het vlak van de organisatie, competenties, kwalificaties, uitrustingen en documentatie. Een model van veiligheids- en gezondheidsclausule wordt verschaft in Bijlage.

In dat contract¹ verbinden de Opdrachtgever en de Contractant zich ertoe een vertegenwoordiger op het vlak van veiligheid en gezondheid aan te duiden, die gelast is met de strikte naleving van:

- de regels eigen aan zijn activiteit,
- de coördinatie met de andere tussenkomende partijen, waaronder derden.

Op basis van de elementen van 5.1, verbinden de Opdrachtgever en de Contractant zich respectievelijk tot het volgende:

De Opdrachtgever:

- **opstellen** of laten opstellen² van een algemeen preventieplan voor alle betrokken partijen dat met name rekening houdt met de risico-evaluatie van elke contractant en de interferentierisico's. Het algemeen preventieplan omvat minstens:
 - de informatie betreffende de prestaties (plaatsbepaling, planning, aard van de activiteiten, gebruikte uitrustingen, enz.),

¹ Voor terugkerende prestaties overeenkomstig de 'standaardwerf' (bv. kleine, gerichte tussenkomsten, van korte duur, van hetzelfde type) kunnen in het kader van een raamovereenkomst algemene contractuele bepalingen worden gedefinieerd betreffende veiligheid en gezondheid die worden opgevolgd door een vertegenwoordiger die regelmatig controles uitvoert).

Met een dienstverlener:

- het globale preventieplan voor een standaardwerf opstellen, waarbij de werkzaamheden beschreven in RG02 worden uitgevoerd;
- zich vervolgens bij elk werkorder voor de contractant ervan verzekeren dat de risicoanalyse van de standaardwerf volstaat; zoniet een specifiek plan opstellen;
- alles continu verbeteren en minstens jaarlijks een stand van zaken opmaken.

In elk geval moet men er zeker van zijn dat de voorzieningen conform zijn met de geldende regelgeving. De risicoanalyse moet werf per werf hoe dan ook steeds worden uitgevoerd.

² Als de Opdrachtgever niet de verantwoordelijke is van de locatie waar de prestatie wordt geleverd, wordt het preventieplan over het algemeen opgesteld door de verantwoordelijke van de locatie of minstens in samenwerking met hem.

- de lijst van de betrokken ondernemingen (met inbegrip van de onderaannemers) en de volgorde van hun tussenkomsten, met beschrijving van hun activiteiten en de gegevens van de contactpersonen,
 - de competenties, homologaties, certificeringen, vergunningen en bewijzen van medische geschiktheid, waarvan de bewijsstukken gedurende de hele operatie opvraagbaar zijn,
 - de evaluatie van de interferentierisico's waarbij elke betrokken partij verantwoordelijk blijft voor de evaluatie van zijn specifieke risico's,
 - de preventiemaatregelen (waaronder de veiligheidsvoorschriften, de markering van risico's, de werkvergunningsprocedures) en de collectieve en persoonlijke beschermingsmiddelen zoals die voortvloeien uit de risicoanalyses,
 - de bepalingen betreffende de samenwerking en de communicatie,
 - de voorzieningen betreffende alarmen en de organisatie van de hulpdiensten,
- **voortdurend voorzien** in de nodige middelen binnen zijn bereik opdat de Levensreddende Regels zouden worden nageleefd.

De Contractant:

- **leveren** van de risico-evaluatie van zijn activiteit aan de Opdrachtgever,
- **opstellen** van een eigen preventieplan, indien vereist door de Opdrachtgever en/of de geldende wetgeving of als de Contractant dit nodig acht,
- **voorzien** in de specifieke preventiemaatregelen zoals bepaald in de Levensreddende Regels,
- **voorzien** in de nodige menselijke en materiële middelen om aan de vereisten te kunnen voldoen. Als de contractanten een beroep doen op uitzendkrachten is de Groepsregel Veiligheid en Gezondheid RG 01 – "Uitzendkrachten" eveneens van toepassing,
- **verzekeren** dat het beheer en het inlichten van de medewerkers correct verloopt en hen een gepaste veiligheids- en gezondheidsopleiding geven,
- **controleren** of de voorschriften goed begrepen zijn en zich ertoe verbinden de naleving ervan te verifiëren.
- **leveren aan de Opdrachtgever** van alle elementen van alle ongevallen en storingen die de veiligheid in gevaar kunnen brengen, en meewerken aan de analyses ervan.

Bij onderaanneming door de Contractant geldt die laatste als Opdrachtgever en verzekert hij zich ervan dat zijn onderaannemers de hierboven beschreven verplichtingen nakomen op elk onderaannemingsniveau.

De Opdrachtgever, Contractant en onderaannemers voorzien elke rol van de vereiste competenties en middelen, en zorgen ervoor dat elke medewerker bevoegd is.

5.4 Voorafgaand inspectiebezoek

Voor het begin van de activiteiten organiseert de Opdrachtgever een voorafgaand inspectiebezoek met de betrokken partijen om de context te valideren, om na te gaan of alle Levensreddende Regels kunnen worden nageleefd (en, desgevallend, om te beslissen over de vereiste aanvullende maatregelen die vóór het begin van de werken moeten worden genomen), om zo nodig de risico-evaluatie bij te werken en het preventieplan te vervolledigen, of hij laat deze organiseren.³

Fase van de opening van de werf

5.5 Verplichtingen van de Contractant:

- een uniek contactpunt aanduiden (SPOC) dat gelast is met de verwezenlijking van de activiteit,

³ Als de Opdrachtgever niet de verantwoordelijke is van de locatie waar de prestatie wordt geleverd, wordt de voorafgaande inspectie over het algemeen georganiseerd door de verantwoordelijke van de locatie of minstens in samenwerking met hem.

- het preventieplan communiceren en zich ervan verzekeren dat het plan goed begrepen wordt,
- de competenties, uitrustingen en middelen die voorzien zijn in het contract en het preventieplan ter beschikking stellen, evenals de overeenkomstige bewijsstukken (vergunningen, kwalificaties, certificaten, controleverslagen enz.),
- toezicht houden op de werken,
- de Opdrachtgever steeds op de hoogte brengen van de aankomst van een nieuwe onderaannemer,
- een lijst van tussenkomende partijen onder zijn verantwoordelijkheid up-to-date houden,
- zich ervan vergewissen dat elke tussenkomende partij als onderaannemer en/of uitzendkracht op de hoogte is van de toepasselijke regelgeving, de veiligheidsvoorschriften en in het bijzonder de Levensreddende Regels,
- zich dagelijks verzekeren van de relevantie van de risico-evaluatie en de gerelateerde preventiemiddelen.

5.6 Verplichting van de Opdrachtgever

De Opdrachtgever verzekert zich ervan dat de betrokken partijen de contractuele bepalingen naleven op het vlak van:

- veiligheidsonthaal, presentatie van het algemeen preventieplan en de specifieke controle van het goede begrip ervan overeenkomstig de opgedragen taak,
- registratie van de bewegingen (ingang en uitgang bij afgesloten sites) van elke medewerker (kan vervuld worden door elke Contractant),
- veiligheidsvoorschriften,
- voorafgaande opleiding,
- hygiëne en netheid,
- markering van risico's,
- beheer van producten die gevaarlijk zijn voor de mens en/of het milieu,
- verkeersplan,
- laad- en loswerkzaamheden, enz.

Uitvoeringsfase

5.7 Coördinatie veiligheid en gezondheid

De Opdrachtgever coördineert de veiligheid en gezondheid in overleg met de Contractant of laat dit doen.⁴ Bij elke wijziging van de context, werken, organisatie, middelen, derden ... werkt hij het algemeen preventieplan bij of laat hij dit doen en zo nodig vraagt hij om de preventieplannen van de Contractanten te laten bijwerken.

De Contractant informeert de Opdrachtgever over de eventuele aankomst van elke nieuwe onderaannemer.

5.8 Werkvergunning

Al naargelang de activiteitszones en/of de aard van de werken, vraagt de Contractant de opstelling van een aangepaste werkvergunning die zo nodig gepaard gaat met een consignatieprocedure. Elke vergunning wordt terugbezorgd op het einde van de periode die in de initiële bepalingen overeengekomen is.

Zie de Groepsregel Veiligheid en Gezondheid RG 05 – “Werkvergunningssystemen”.

5.9 Inspecties en controles

⁴ Als de Opdrachtgever niet de verantwoordelijke is van de locatie waar de prestatie wordt geleverd, wordt de coördinatie over het algemeen verzekerd door de verantwoordelijke van de locatie of minstens in samenwerking met hem.

De Opdrachtgever en de Contractant verrichten regelmatig al dan niet geplande inspecties (verificatie van certificaten en de goede staat van uitrustingen, machines, voertuigen, beschermingsmiddelen, ...) en controles (verificatie van de naleving van de veiligheidsvoorschriften, verstrekte informatie, dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen, enz. door de verschillende tussenkomende partijen). De resultaten van deze inspecties en controles worden gedocumenteerd.

De Opdrachtgever en de Contractant herzien hun risico-evaluaties en zo nodig het preventieplan, op basis van de resultaten van de inspecties en controles.

5.10 Niet-naleving van de bepalingen van het preventieplan

Indien de Opdrachtgever vaststelt dat de veiligheids- en gezondheidsverplichtingen, en inzonderheid de Levensreddende Regels, niet of gebrekkig worden nageleefd, kan de Opdrachtgever:

- indien nodig, de uitvoering van de niet-conforme werken of gevaarlijke activiteiten onmiddellijk stopzetten en de Contractant vervolgens op de hoogte brengen van de tekortkomingen die tot de schorsing van de uitvoering hebben geleid,
- de Contractant schriftelijk in kennis stellen van deze tekortkomingen en, desgevallend, van zijn beslissing om de uitvoering van de niet-conforme werken of gevaarlijke activiteiten stop te zetten.

In elk geval:

- brengt de Contractant, na ontvangst van deze kennisgeving, de Opdrachtgever op de hoogte van de corrigerende maatregelen die hij zal uitvoeren, waarna de Opdrachtgever hem in kennis stelt van de termijnen die hij voor het verhelpen van de meegedeelde tekortkomingen en het hervatten van de uitvoering van het contract aanvaardbaar acht, voor zover er tot schorsing van het contract zou zijn overgegaan. Bij het overschrijden van deze termijnen als gevolg van een schorsing zullen de voorziene boetebedingen worden toegepast,
- kan de Opdrachtgever, indien de Contractant de voornoemde en door de Opdrachtgever aanvaarde corrigerende maatregelen niet binnen de opgelegde termijnen uitvoert, het Contract volgens de voorziene voorwaarden beëindigen en, voor rekening van de Contractant, alle vereiste maatregelen nemen voor de verdere uitvoering van het Contract, en inzonderheid het Contract door een derde laten voltooien.

5.11 Terugtrekkingsrecht

Bij groot en dreigend gevaar mag elke operator zich terugtrekken uit de werksituatie zonder dat dit aanleiding geeft tot sancties.

5.12 Ongevallen en gevaarlijke situaties

De Contractant is verantwoordelijk voor de informatievergaring over ongevallen met zijn werknemers, onderaannemers en uitzendkrachten die tussenbeide komen op de werken/werven die hem door de Opdrachtgever zijn toevertrouwd. De indicatoren en bijbehorende doelstellingen moeten in gezamenlijk overleg worden vastgelegd.

Elk ongeval, beduidend incident of gevaarlijke situatie moet onverwijld worden meegedeeld. De Opdrachtgever zorgt dat een gedocumenteerde analyse wordt uitgevoerd en dat die relevant is. De Opdrachtgever en de betrokken Contractant(en) moeten binnen de kortst mogelijke termijn de correctieve maatregelen toepassen die zich opdringen.

De analyse van de ongevallen stelt de oorzaken vast en moet uitmonden in een actie- en communicatieplan. Die analyse kan in het gebeurlijke geval de aanleiding zijn voor een herziening van de veiligheidsvoorschriften en de betreffende preventieplannen.

5.13 Tests

Als er getest moet worden, zullen de specifieke risico's voorafgaand geanalyseerd worden door de Opdrachtgever en de Contractant om duidelijk de respectieve rollen te herdefiniëren.

In dit verband moeten de volgende zaken worden bepaald:

- een testprotocol,
- de werkingsregels,
- de specifieke beschermings- en toezichtsmiddelen,
- de communicatie aan personen die mogelijk een impact zullen ondervinden, enz.

Opleveringsfase / Afsluiting

5.14 Oplevering van de werken

Bij onderaanneming verzorgt de Contractant de oplevering van de werken die uitgevoerd zijn door zijn eigen onderaannemers.

Vervolgens verricht de Opdrachtgever de finale inspectie van het geheel van de werken in samenwerking met de Contractant om de conformiteit ervan op het vlak van veiligheid en gezondheid te controleren. Hij zorgt ervoor dat de veiligheidsdocumentatie wordt bijgewerkt (labels, signalisatie, gebruiksaanwijzingen, plannen en schema's, ...).

Bij een nieuwe installatie of een gewijzigde installatie zorgt de Opdrachtgever voor de opleiding van het personeel dat bij de exploitatie betrokken zal zijn.

Evaluatiefase en feedback

5.15 Evaluatie van de Contractanten en onderaannemers

De Opdrachtgever evalueert de totale prestatie van de Contractant op het vlak van veiligheid en gezondheid en communiceert de resultaten.

De evaluatiecriteria hebben met name betrekking op:

- het professionalisme,
- de naleving van voorschriften en reglementen,
- de ongevallen, incidenten en gevaarlijke situaties, de analyse ervan en de corrigerende maatregelen die worden doorgevoerd,
- de good practices,
- suggesties voor verbeteringen, enz.

Na afloop van de prestatie wordt deze onderworpen aan een gezamenlijke evaluatie met betrekking tot de veiligheids- en gezondheidsvoorschriften en, meer in het bijzonder, de Levensreddende Regels. Niet alleen inbreuken op veiligheids- en gezondheidsverplichtingen die tijdens de uitvoering van het contract werden vastgesteld, maar ook goede praktijken of initiatieven die tot een verbeterde veiligheid hebben bijgedragen, zullen gezamenlijk door de Opdrachtgever en Contractant worden geanalyseerd en naar de evaluatie van laatstgenoemde worden meegenomen.

De Opdrachtgever werkt de database "Dienstverleners" of de informatie betreffende de dienstverleners bij. **De evaluatie van de veiligheid en gezondheid van de contractanten moet het onderwerp uitmaken van specifieke bepalingen in het kader van het aankoopproces.**

5.16 Feedback

Om de feedback van de Groep te verrijken, stelt de Opdrachtgever, wanneer hij dat relevant vindt, een samenvattend rapport op over de good practices en de moeilijkheden die werden ondervonden, om daar in het gebeurlijke geval de nodige lessen uit te trekken en die informatie uit te wisselen.

Bijlage – Model van Veiligheids- en Gezondheidsclausule

VEILIGHEIDS- EN GEZONDHEIDSREGEL GROEP GR 03 ANALYSE VAN ONGEVALLen en INCIDENTEN

Toepasselijk vanaf 01 06 2016

Doel van de revisie:

Deze nieuwe versie GR 03 spitst zich toe op de analyse van ongevallen. De vereisten op analytisch vlak omvatten nu ook de doelstelling van het Actieplan Groep 2016-2020 om potentieel zeer ernstige gebeurtenissen te identificeren en te analyseren. Voor de opvolging en begeleiding van slachtoffers is een nieuwe en specifieke regel uitgevaardigd (GR 13).

Classificatie	Intern
---------------	--------

Versie	Status	Datum	Opgesteld door:	Gevalideerd door:	Goedgekeurd door:
NL – Rev4	Definitief		5.1.2e	5.1.2e	
				5.1.2e	

ENGIE
Directie Veiligheid Gezondheid
Tour T1 – 1 place Samuel de Champlain – Faubourg de L'arche
92930 Paris La Défense cedex – Frankrijk
Tel. +33 0(1) 44 22 31 57 – Fax. +33 0(1) 44 22 00 13
www.engie.com

1. Doelstelling

Deze Groepsregel definieert de minimaal na te leven vereisten voor de analyse van gebeurtenissen die een impact hebben op de veiligheid van Groepsactiviteiten teneinde hun herhaling te voorkomen en de ervaringsfeedback te verrijken.

2. Toepassingsgebied

De voorliggende Groepsregel is van toepassing op alle entiteiten waarover ENGIE operationele controle uitoefent.

Deze regel heeft betrekking op de analyse - vanuit het oogpunt van veiligheid & gezondheid op het werk en industriële veiligheid¹ - van ongevallen en incidenten in het kader van activiteiten van ENGIE die een impact hadden - of gehad kunnen hebben - op werknemers van de Groep, uitzendkrachten, werknemers van externe ondernemingen en derden (bezoekers, weggebruikers, omwonenden, klanten,...).

3. Verspreiding en toepassing

Binnen de entiteiten van ENGIE zijn de lokale directies verantwoordelijk voor de omzetting, verspreiding en toepassing van deze vereisten, rekening houdend met de lokale wet- en regelgeving.

Alle vragen met betrekking tot deze regel moeten worden gericht aan de Directie Veiligheid & Gezondheid van ENGIE.

4. Vereisten

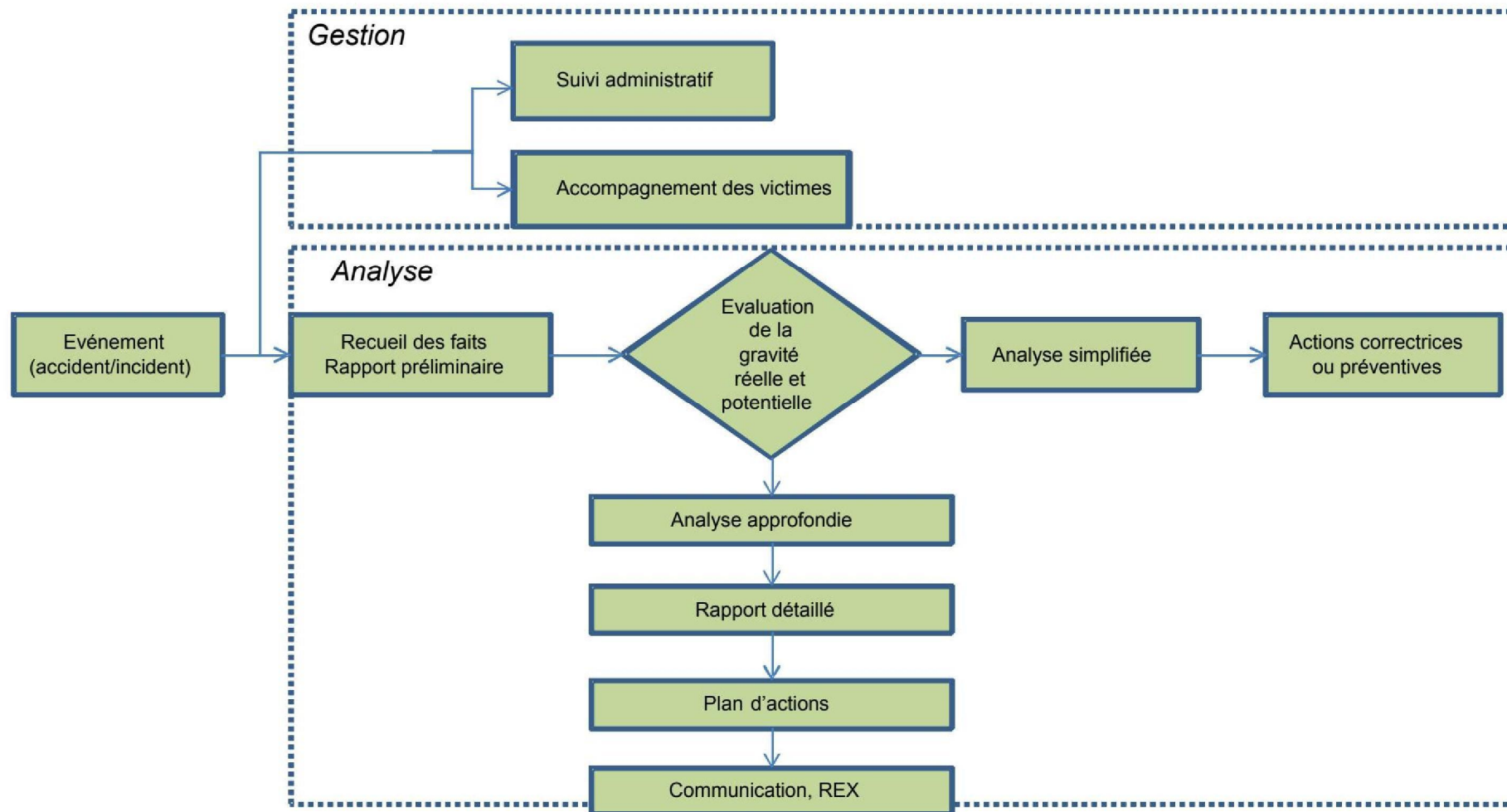
De directie van de entiteit bevordert een klimaat van communicatie en uitwisseling waarbij elk incident of ongeval onmiddellijk wordt gemeld door medewerkers van de Groep, uitzendkrachten en/of werknemers van externe ondernemingen die in opdracht van de Groep werken uitvoeren of diensten aanbieden.

Elk ongeval of incident dat ter kennis van een lokale entiteit komt, moet worden onderworpen aan een analyse waarvan de diepgang bepaald wordt door de vastgestelde en potentiële ernst van de gebeurtenis.

Het beheer- en analyseproces wordt geïllustreerd in het hiernavolgende logogram; het beheer en de analyse worden parallel gevoerd maar mogen niet van elkaar gescheiden blijven. Het is immers de bedoeling dat beide processen elkaar verrijken.

Voor de begeleiding van slachtoffers is er een bijzondere Groepsregel (GR 13) uitgevaardigd.

¹ Ongevallen of incidenten die de industriële veiligheid in het gedrang kunnen brengen, zijn onder meer een ongecontroleerd verlies van containment of energie met potentieel ernstige risico's voor personen, goederen of het leefmilieu.

4.1. Feitenvergaring en voorlopig verslag

De lokale hiërarchie stelt zo spoedig mogelijk (binnen 24u na de gebeurtenis) een voorlopig verslag op met daarin een beschrijving en de chronologie van de gebeurtenis en haar gevolgen, de rechtstreekse oorzaken en de maatregelen die onmiddellijk na de gebeurtenis zijn genomen (indien nodig, vergezeld van schema's en foto's).

Het voorlopige verslag ambieert geen volledigheid maar wil enkel een betrouwbare registratie aanreiken van de objectieve feiten die op het terrein zijn vastgesteld, vrij van elke interpretatie. Het vervangt geenszins het latere en meer diepgaande onderzoek naar de oorzaken.

4.2. Evaluatie van de reële en potentiële ernst van de gebeurtenis

Na beëindiging van het voorlopige verslag evalueert de directie van de entiteit de reële en potentiële ernst (*"wat had er kunnen gebeuren indien...."*) van het ongeval of incident.

In functie van de reële en potentiële ernst van de gebeurtenis beslist de directie van de entiteit over de diepgang van de vereiste analyse en over de aangewezen vervolgmaatregelen. Het actieplan dat de oorzaken van de gebeurtenis moet aanpakken, staat in verhouding tot de ingeschatte ernst.

Om de besluitvorming van het management te vereenvoudigen, maakt de directie van de entiteit een classificatie van gebeurtenissen gekoppeld aan de diepgang van de vereiste analyse. Zij kan zich hierbij laten inspireren door de classificatiematrix van het ERM (Enterprise Risk Management) in bijlage.

De volgende gebeurtenissen moeten worden beschouwd als potentieel ernstig en als zodanig worden behandeld, ongeacht de werkelijk vastgestelde gevolgen:

- val van op een hoogte van meer dan 2 m;
- val van een voorwerp waarvan de gewichtstoename per valhoogte groter is dan 50 kg/m;
- ongeval met ziekenhuisopname van meer dan 48u;
- ongeval met cardiopulmonaire reanimatie;
- elektrische boogontlading;
- ontploffing;
- ongeval waarbij een gasnet, elektriciteitsnet of vloeistofnet onder druk wordt beschadigd.

Dodelijke ongevallen worden behandeld in overeenstemming met POG04.

4.3. Vereenvoudigde analyse

Wanneer het ongeval niet als ernstig of potentieel ernstig wordt ingeschat, kan de entiteit zich beperken tot een vereenvoudigde analyse op basis van methodes zoals Ishikawa of 5M om de hoofdoorzaken te identificeren en relevante corrigerende of preventieve maatregelen uit te werken.

De analyse en genomen maatregelen na de gebeurtenis worden binnen de entiteit geregistreerd en opgevolgd.

Deze gebeurtenissen worden regelmatig geanalyseerd met het oog op het identificeren van trends met betrekking tot de typologie van risico's of oorzaken.

4.4. Grondige analyse

Elk ernstig of potentieel ernstig ongeval of incident moet aan een grondige analyse worden onderworpen.

Er wordt een multidisciplinair analyseteam opgericht, samengesteld uit de hiërarchisch overste, indien mogelijk het slachtoffer (indien er een is), een specialist in de analysemethode, werknemersafgevaardigden, collega's, onderaannemers en experts, indien nodig.

De analyse wordt uitgevoerd met een erkende methode (van het type "boomstructuur van oorzaken", Tripod, ICAM,...) en moet leiden tot de identificatie van de dieperliggende oorzaken van de gebeurtenis. Ze houdt daarbij rekening met organisatorische, menselijke en technische factoren.

Er wordt een uitvoerig verslag opgesteld, door de directie bekrachtigd en intern overhandigd aan het management en aan de H&S preventieadviseurs van de BU.

Na afloop van de analyse worden er corrigerende of preventieve maatregelen uitgewerkt om de geïdentificeerde oorzaken aan te pakken en het optreden van vergelijkbare gebeurtenissen te voorkomen.

4.5. Communicatie en ervaringsfeedback

Ernstige of potentieel ernstige gebeurtenissen worden door de BU meegedeeld aan de Directie Veiligheid & Gezondheid van de Groep met het oog op een informatie-uitwisseling tussen BU's, teneinde zich ervan te vergewissen dat er geen vergelijkbare situaties in een andere entiteit bestaan en, indien ja, een herhaling van deze gebeurtenissen te vermijden.

Ernstige gebeurtenissen kunnen leiden tot een herziening van risicobeoordelingen op het vlak van veiligheid, gezondheid of industriële veiligheid.

De corrigerende maatregelen die uit deze analyses zijn voortgekomen, worden opgenomen in het actieplan Veiligheid & Gezondheid van de entiteit.

5. Aansturing

De directie van de entiteit staat in voor:

- een kwaliteitsdoorlichting van de analyses van gebeurtenissen;
- de opvolging en aansturing van actieplannen, en de controle van hun efficiëntie;
- de invoering van indicatoren waarmee het proces kan worden aangestuurd, zoals bijvoorbeeld:
 - aantal en percentage van gemelde gebeurtenissen, uitgesplitst naar aard en ernst;
 - percentage van incidenten onder de gebeurtenissen;
 - analyseniveau van gebeurtenissen;
 - uitvoeringsgraad van de actieplannen;
 - naleving van deadlines;
 - enz.

**GROEPSREGEL VEILIGHEID & GEZONDHEID
RG 04
EVALUATIE EN BEHEERSING VAN RISICO'S**

Treedt in voege op 01/01/2016

Versie	Datum	Status	Opgesteld door:	Gevalideerd door:	Goedgekeurd door:
NL – Rev 1		Definitief	5.1.2e	5.1.2e 5.1.2e	5.1.2e

1. DOEL

Deze Groepsregel bepaalt de **minimumvereisten** die moeten worden nageleefd voor elke werkplek en elk type activiteit om de risico's onder controle te houden op het vlak van veiligheid en gezondheid.

De Regel licht de in het Veiligheids- en Gezondheidsbeleid van de Groep beschreven benadering toe en gaat in het bijzonder in op deze principes:

- rekening houden met de risico's bij elk besluitvormingsproces,
- participatieve benadering van de preventie van risicosituaties,
- preventiehiërarchie.

De Regel berust op de betrokkenheid van de managers en van iedereen die in dit Beleid wordt genoemd:

- een gezonde en veilige werkomgeving waarborgen via de identificatie, evaluatie en beheersing van risico's,
- waarborgen dat de risico's in verband met de eigen activiteit naar behoren zijn geïdentificeerd en beoordeeld voorafgaand aan elke interventie.

Hij past ook binnen het globaal beleid voor risicobeheer van de Groep. ('Enterprise Risk Management' of ERM).

2. TOEPASSINGSGEBIED

Deze Groepsregel geldt voor alle entiteiten van de filialen die globaal zijn opgenomen in de consolidatiekring van ENGIE en voor de entiteiten waar de Groep een dominante invloed op uitoefent.

Met de volgende risico's moet rekening worden gehouden:

- ❑ Risico's die de onderneming binnenkomen:
 - bij de aankoop van materiaal of werkkuitrusting,
 - via contracten met partners bij overnames of investeringen,
 - bij de toepassing van nieuwe technieken, nieuwe installaties of de wijziging van bestaande installaties,
 - bij organisatorische wijzigingen,
- ❑ risico's die binnen de onderneming ontstaan als gevolg van onze eigen operationele processen, inclusief risico's die voortvloeien uit gevaarlijke, tijdelijke of noodsituaties,
- ❑ risico's die veroorzaakt worden door het profiel van interveniënten (specifieke vaardigheden, ...),
- ❑ risico's verbonden met producten of diensten die extern worden geleverd,
- ❑ risico's veroorzaakt door derden of in verband met de externe omgeving.

De vereisten in verband met de beheersing van risico's die ontstaan tijdens werkzaamheden toevertrouwd aan **externe ondernemingen**, staan vermeld in de Groepsregel RG02, die deze Regel aanvult.

De gevreesde voorvallen waarnaar wordt gekeken, zijn voorvallen van ongevalsmatige of chronische aard, die de integriteit van personen en goederen kunnen aantasten. Dit betreft alle werknemers en uitzendkrachten, de klanten, de partners en derden evenals alle activa van ENGIE of zijn klanten.

Deze systematische, grondige benadering kan worden aangepast naargelang het risiconiveau, tijdens eenvoudige werken of eenmalige activiteiten. Zo wordt iedereen aangespoord om een risico-evaluatie uit te voeren alvorens aan de activiteiten te beginnen.

3. VERSPREIDING EN TOEPASSING

Binnen de entiteiten van ENGIE zijn de lokale directies verantwoordelijk voor de verspreiding en de toepassing van operationele documenten die vereisten opleggen die minstens gelijkwaardig zijn aan deze in onderhavig document, bovenop de vereisten van de lokale wetgeving en de interne regels van de entiteit. Vragen over deze Regel moeten worden gericht aan de Directie Veiligheid, Gezondheid van ENGIE via het netwerk Veiligheid & Gezondheid.

4. DEFINITIES

Gevaar: eigenschap van een substantie, systeem of werkmethode die een negatieve impact kan hebben op de gezondheid van de mens of zijn leefomgeving.

Risico: de waarschijnlijkheid dat een gevaar werkelijkheid wordt met negatieve gevolgen.

Ongeval scenario: een ongeval scenario (of een scenario voor beroepsziekte) is de beschrijving van een reeks voorvallen die door een of meerdere oorzaken ontstaan en tot een ongewenste gebeurtenis leiden die negatieve gevolgen heeft voor de mens, het leefmilieu of de installaties.

Veiligheidsbarrière: elk middel (technisch, menselijk of organisatorisch) waarmee het optreden van een ongewenst voorval kan worden voorkomen of de gevolgen ervan kunnen worden beperkt.

Residueel risico: resterend risico na toepassing van de veiligheidsbarrières.

Ernstig / zwaar ongeval: elk voorval dat zeer aanzienlijke schade oplevert voor de menselijke gezondheid, het milieu of de installaties, zowel binnen als buiten een site.

EBVV – Element dat Belangrijk is Voor de Veiligheid: element dat door de exploitant in het kader van de industriële veiligheidsrisicoanalyse is gekozen en dat deel moet uitmaken van de laatste veiligheidsbarrière, die, als ze niet werkt, een ernstig ongeval zou kunnen veroorzaken.

5. VEREISTEN

Algemeen risico-evaluatieproces

Voor elk type activiteit en elke werkpost moeten **regelmatig de gevaren worden bepaald en is een systematische, gezamenlijke en multidisciplinaire analyse** nodig van de risico's op menselijk, organisatorisch, technologisch en materieel vlak.

Dat risico-evaluatieproces omvat meerdere stappen. Die worden hierna beschreven.

5.1 Identificatie van de gevaren en beschrijving van de mogelijke scenario's voor ongevallen of beroepsziekten

De identificatie van potentiële ongevallenscenario's of scenario's voor beroepsziekten berust allereerst op kennis van de gevaren en de verworven ervaring. Die identificatie moet als groep worden gerealiseerd, met betrokkenheid van de operatoren en ervaren personen, om de volledigheid en pertinentie ervan te garanderen.

Er wordt een **aan de context aangepaste identificatiemethode** gekozen, afhankelijk van het toepassingsgebied:

- ☐ nieuw project in voorbereidings- of realisatiefase,
- ☐ nieuwe installatie, activiteit of taak, aankoop van nieuwe werkuitrusting of een nieuw product,

- ☐ bestaande installatie, activiteit of taak,
- ☐ overname en nieuw contract.

Zo kunnen diverse systematische benaderingen worden toegepast op basis van lijsten met potentiële gevaren, bekende scenario's, mogelijke oorzaken of afwijking van parameters of werkwijzen.

Bij deze identificatie van scenario's moet rekening gehouden worden met alle personen die aan het gevaar kunnen worden blootgesteld: rechtstreeks bij de beoogde activiteit betrokken werknemers, maar ook elke rechtstreeks of onrechtstreeks blootgestelde persoon.

Er wordt bijzondere aandacht besteed aan scenario's met menselijke fouten bij de beheersing van processen (alarmbeheer, beslissingen, acties). Ervaringsuitwisseling wijst namelijk uit dat die factoren zeer belangrijke elementen vormen bij het ontstaan van ongevallen.

Het onderzoek op basis van ervaringsuitwisseling en onderlinge vergelijkingen, en de beschrijving van mogelijke scenario's, moeten zowel normale als gevaarlijke situaties (als gevolg van abnormale omstandigheden) en noodsituaties omvatten.

5.2 Evaluatie van het niveau van het restrisico voor elk scenario

Afhankelijk van de verschillende risicotypes, moet voor elke entiteit **een risico-evaluatiemethode** worden vastgelegd waarmee het niveau van het **restrisico** voor elk scenario kan worden beoordeeld.

Dit residuele risico is afhankelijk van de **ernst- en waarschijnlijkheidsgraad van het gevreesde voorval** en houdt rekening met de bestaande preventie- en beschermingsmaatregelen en hun doeltreffendheid.

In bepaalde gevallen, zoals in het **domein gezondheid**, wordt rekening gehouden met het **blootstellingsniveau aan het gevaar**. Dit heeft dan invloed op de ernstgraad.

Ook kan **de waarschijnlijkheid dat het voorval zich voordoet, worden gekoppeld aan de realisatiefrequentie van de onderzochte activiteit**.

5.3 Beslissing over de aanvaardbaarheid van het restrisico

De evaluatie van de risico's voor elke entiteit moet uitlopen op een classificatie van de restrisico's in minstens drie zones. Daarmee kunnen de risico's worden beheerd op basis van de volgende besluitvormingscriteria:

RESTRISICO	NIEUW PROJECT OF NIEUWE ACTIVITEIT	BESTAANDE ACTIVITEIT OF INSTALLATIE
Onaanvaardbaar	Realisatie verboden	Informatie van de directie van de onderneming. Stopzetting of conservatoire maatregelen met een voorlopig middelhoog of aanvaardbaar risico tot gevolg. Prioritair actieplan op korte termijn ter verlaging van het risico (aanduiding van een verantwoordelijke, middelen, deadlines).
Middelhoog	Realisatie onderworpen aan voorafgaand akkoord van de directeur van het project of de vestiging ¹ .	Situatie die voor verbetering vatbaar is. Tijdelijke maatregelen en verbeteringsactieplan op middellange termijn met een aanvaardbare situatie als resultaat.
Aanvaardbaar	Realisatie toegestaan	Aanvaardbare situatie.

¹ Elke verantwoordelijke met de nodige bevoegdheid en autoriteit kan dit akkoord geven

Het risico wordt meestal weergegeven via een criticiteitsmatrix van waarschijnlijkheid en impact, waarmee de onderzochte scenario's in een van de drie aanvaardbaarheidszones kunnen worden ingedeeld. Die indeling en de definitie van de 'aanvaardingsdrempel' houden rekening met de reglementaire vereisten en economische, maatschappelijke en culturele factoren. Ze moeten overeenstemmen met het ERM-beleid (globaal beleid van de risico's) van de Groep.

5.4 Zoeken naar oplossingen die een verbetering inhouden

Wanneer het restrisico onaanvaardbaar is, moeten telkens preventie- en/of beschermingsmaatregelen worden gezocht en geïmplementeerd om het risico tot het gewenste niveau terug te brengen. Dat zoeken vindt plaats in samenwerking met de diverse betrokken partijen. De maatregelen worden gekozen volgens het principe van de preventiehiërarchie en hebben de volgende voorkeursvolgorde:

- ❑ het risico vermijden, elimineren of beperken door middel van preventiemaatregelen die bedoeld zijn om de blootstelling aan risicofactoren te beperken (indien mogelijk bij de bron),
- ❑ collectieve beschermingsmaatregelen,
- ❑ individuele beschermingsmaatregelen.

Zo moet, wanneer de beheersing van de risico's voornamelijk berust op het gebruik van **persoonlijke beschermingsmiddelen**, **naar oplossingen ter verbetering worden gezocht op een hoger niveau**, gebaseerd op deze hiërarchie.

Voor de beheersing van risico's met kans op een ernstig of zwaar ongeval is het gebruik van menselijke veiligheidsbarrières (opleiding, periodieke oefeningen, instructies) niet voldoende. De invoering van materiële veiligheidsbarrières (instrumentatie, uitrustingen, automatische systemen, aarding, ...) heeft dan de voorkeur.

Na de realisatie van de voorziene beheersingsmaatregelen wordt het aanvaardbaarheidsniveau opnieuw gecontroleerd, zoals in de voorgaande stap gespecificeerd, rekening houdend met het nieuwe restrisiconiveau.

In het kader van continue verbetering blijven we, ook als alle residuele risico's tot een aanvaardbaar niveau zijn teruggebracht, afhankelijk van het belang van de risico's, op zoek naar beperking ervan via preventiemaatregelen waarmee het blootstellingsniveau wordt verminderd. Hiermee volgen we het **ALARP-principe ('As Low As Reasonably Practicable')**.

5.5 Communicatie

Het resultaat van de beoordeling van de risico's in verband met de werkposten **moet aan alle personeelsleden worden gemeld** (zowel personeel van de Groep als uitzendkrachten) in het kader van het ont-haal en de interne opleiding op de werkplek, evenals aan de werknemers van externe ondernemingen, in het kader van de vastlegging van de preventieplannen. Er moeten controles plaatsvinden om **een goed begrip** van de identificatie en de evaluatie van de risico's en de bijbehorende preventiemaatregelen te garanderen. De resultaten van de evaluatie van de gezondheidsrisico's worden eveneens meegedeeld en met de betrokken bedrijfsartsen onderzocht.

Toezicht – Operationele beheersing

De risico-evaluatie zoals die volgens de eerder genoemde vereisten wordt uitgevoerd, leidt tot de definitie van organisatorische en operationele maatregelen die moeten worden beheerst en bewaakt om de duurzaamheid en doeltreffendheid ervan te waarborgen.

5.6 Zonering

Het permanente streven naar vermindering van het risico bij de bron begint bij een **lokale identificatie van zones met een bijzonder risico** (lawaaï, straling, brand, explosie, vergiftiging, elektriciteit, besloten ruimte), om de toegang tot die zones te beperken en het betrokken personeel te informeren.

In operationele procedures worden de bijbehorende preventie- en beschermingsmaatregelen vastgelegd, in het bijzonder in het geval van interventie of werken.

5.7 Toezicht op de blootstellingsniveaus

Elke entiteit stelt een programma op voor **toezicht op het blootstellingsniveau in de vastgelegde risico-zones**, om periodiek te controleren of de tijdens de risico-evaluatie geformuleerde hypothesen nog geldig zijn.

Daarnaast wordt een programma toegepast voor **medisch toezicht van het blootgesteld personeel**, rekening houdend met de evaluatie van de risico's op elke werkpost.

5.8 Beheersing en controle van de veiligheidsbarrières

De betrouwbaarheid van de ingestelde veiligheidsbarrières als gevolg van de risico-evaluatie, moet bij de start van de installatie of de activiteit plaatsvinden en in de loop der tijd worden herhaald.

Elke entiteit moet onderhouds- en controleprocedures invoeren die de beschikbaarheid en de efficiëntie garanderen van die barrières. Die controles hebben betrekking op zowel materiële barrières (instrumentatie en alarmsystemen, uitrustingen, automatische systemen, aarding, ...) als menselijke barrières (controle van de competenties, opleiding, herhaalsessies, begrip en naleving van de procedures en instructies, periodieke oefeningen, ...).

5.9 Elementen die Belangrijk zijn Voor de Veiligheid (EBVV)

Voor activiteiten of installaties die tot ernstige ongevallen kunnen leiden, is de **identificatie vereist van de 'Elementen die Belangrijk zijn Voor de Veiligheid' (EBVV)**.

De aangeduide EBVV moeten bijzondere aandacht krijgen en het beheer moet worden opgenomen binnen het veiligheidsbeheersysteem van de betrokken entiteit. Het moet voldoen aan de principes voor Kwaliteitsborging: er moet een inspectie- en onderhoudsplan zijn waarin de aard en de frequentie van de controles of de systematische revisies wordt beschreven.

De resultaten van deze controles moeten worden gedocumenteerd en beheerd.

5.10 Beheersing van verslechterde situaties

Bij identificatie van een verslechterde situatie (wanneer een voorziene veiligheidsbarrière niet werkt of buiten gebruik is gesteld voor onderhoud of tests) **moeten tijdelijke maatregelen worden vastgelegd** waarbij rekening wordt gehouden met de risico-evaluatie.

Die maatregelen moeten aan alle betrokken personeelsleden worden gecommuniceerd en uitgelegd. Er moet een geldigheidsperiode worden gedefinieerd waarna de aanvankelijke situatie moet worden hersteld (behalve wanneer sprake is van geformaliseerde en door het management gevalideerde verlenging gedurende een tweede periode).

5.11 Voorbereiding op noodsituaties

De risico-evaluatie maakt het mogelijk de meest waarschijnlijke noodsituaties aan te duiden.

Voor elk van deze situaties moet een noodplan worden opgesteld en moeten periodieke oefeningen plaatsvinden om de pertinentie ervan te garanderen, in overeenstemming met de bepalingen van het Groepsbeleid voor crisisbeheer en -communicatie.

Update, periodieke herziening

5.12 Beheersing van wijzigingen

Elke wijziging aan de installaties, de ondernomen activiteiten, de organisatie of de arbeidsomstandigheden geeft aanleiding tot een onderzoek naar de mogelijke gevolgen voor de veiligheid en gezondheid van de medewerkers, de installaties en het leefmilieu.

Dat systematische onderzoek leidt indien nodig tot een update van de bestaande risicoanalyse en de daaruit voortvloeiende controlemaatregelen.

5.13 Ervaringsuitwisseling

Elk incident, ernstig ongeval of nieuw geval van beroepsziekte geeft aanleiding tot een onderzoek en een eventuele herziening van de bijbehorende risicoanalyse, in overeenstemming met de vereisten van de Groepsregel over het beheer van ongevallen en incidenten - RG03.

5.14 Periodieke herziening

In samenhang met het globaal risicobeleid (ERM) van ENGIE, moeten de **grootste risico's voor het operationele domein veiligheid en gezondheid op het werk, die zijn vastgelegd in toepassing van deze regel en onderwerp vormen van een actieplan, minstens eenmaal per jaar worden herzien**. Die evaluatie past binnen het jaarlijkse risicoherzieningsproces van de Groep.

Anderzijds moet de grondige evaluatie van de industriële veiligheidsrisico's in verband met elke activiteit of installatie **periodiek en systematisch minstens eens in de vijf jaar worden herzien**, tenzij anders bepaald in het vergunningbesluit van de installatie.

Bij deze herziening moeten de volgende punten worden onderzocht:

- ☐ wijzigingen aan producten, procedés, werkuitrustingen of de organisatie,
- ☐ verwerking van ervaringsuitwisseling na ongevallen of ernstige incidenten en beroepsziekten,
- ☐ kennisverbetering (procedés, meetmethodes, veiligheidsgegevens, opduikende risico's),
- ☐ evolutie van de context of de externe omgeving.

Documentatie

5.15 Inputgegevens

Om een volledige en efficiënte risico-evaluatie mogelijk te maken, in het bijzonder voor industriële activiteiten en processen, moet een minimumdocumentatie worden verzameld en bijgehouden binnen een 'veiligheidsdossier' dat onder meer het volgende omvat:

- ☐ de constructiegegevens en technische opmerkingen en de berekeningsnota's van de uitrustingen,
- ☐ de stroomschema's en de beschikbare procedés,
- ☐ een beschrijving van de taken of operaties en de bijbehorende vereiste competenties,
- ☐ informatie over de gebruikte producten en materialen.

5.16 Samenvattend dossier

Elke verantwoordelijke voor een operationele eenheid moet een samenvattend dossier of een gelijkaardige documentstructuur bijhouden waarin de voornaamste geëvalueerde risico's en de bijbehorende preventie maatregelen zijn opgenomen.

Opvolgingsindicatoren

6. INDICATOREN

De directie van de entiteit voert opvolgingsindicatoren in die verbonden zijn aan het proces van risico-evaluatie- en -beheersing en die aan de activiteit zijn aangepast. Die indicatoren kunnen de drie preventie-domeinen bestrijken: uitrusting, procedé en mensen.

Bijvoorbeeld:

- uitrusting: betrouwbaarheidsgraad, aantal gevaarlijke situaties waarvoor tijdelijke maatregelen gelden,
- procedé: gemiddeld aantal alarmmeldingen, aantal procedé-incidenten per ernstgraad, ...,
- personeel: slaagpercentage bij competentiecontroles, slaagpercentage opfrissingsopleidingen, ...,
- globaal risiconiveau (bijvoorbeeld het aantal risico's waarvoor het blootstellingsniveau hoger ligt dan een bepaalde waarde),
- realisatiepercentage van het actieplan voor risicobeperking,
- dekkinggraad en herzieningspercentage van risico- of gevarenstudies in verband met de installaties, ...